

DARBININKAS

Vol. LXXVII, Nr. 47
Gruodžio - December 4, 1992

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Postage paid at Brooklyn, N.Y.

Postage paid at Brooklyn, N.Y.

Brooklyn, N.Y. 11207

\$ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Vinco Mykoliaičio-Putino 100-osios gimimo metinės bus minimos 1993 m. sausio 6 d. Vyriausybėnė jubiliejinė komisija yra numatysiusi plačią renginių programą. Netrukus Rusų kapinėse pagal pirminį projektą bus pastatytas rašytojo antkapinis paminklas. Gruodžio 17-19 dienomis Lietuvos menininkų rūmuose įvyks Putinui skirta mokslinė konferencija. 1993 m. pradžioje Dailės muziejuje atidaroma paroda "Putinas mene". Sausio 9 d. Akademiniame dramos teatre ar Vilniaus operos ir baletu teatre įvyks visuomenei skirtas Putino jubiliejaus minėjimas.

— Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo salėje spalio 30 d. buvo įteikti Sausio 13-osios atminimo medaliai didelei grupei Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos šaulių sąjungos, AT apsaugos skyriaus, Savarankiškosios krašto apsaugos asmenų, savo aktyvia veikla prisidėjusių prie Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo atmintinomis sausio dienomis ir vėliau. Tuos apdovanojimus įteikė Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis.

— Lietuvos Krašto apsaugos ministerija iš Rusijos nupirko du karo laivus. Jie yra "Albatros" tipo laivai, skirti kovai su povandeniniais laivais. Lietuvai jie tarnaus kaip sargybiniai laivai kontroliuoti teritorinius vandenius Baltijos jūroje. Laivai jau yra Klaipėdos uoste su iškeltomis Lietuvos karinio jūros laivyno vėliavomis. Tie laivai buvo pristatyti prieš 11 metų ir dar turėtų tarnauti mažiausiai 15 metų. Jų talpa — 1000 tonų. Įgula — 80 žmonių. Greitis — iki 36 mazgų.

— Technikos bibliotekos šiaulių skyriuje atidaryta originali užsienio žurnalų, katalogų, skaidrių, nuotraukų paroda "Bažnyčios: architektūra ir interjeras". Ekspozicijoje — bažnyčių architektūros ir interjero, altorių, drabužių, varpų, kryžių, baldų, bažnytinio meno pavyzdžiai.

— Lietuvos Respublikos Spaudos Tarybos nariais buvo paskirti 9 asmenys: J. Aleksandravičius — Lietuvos teisininkų draugijos bei Lietuvos Respublikos advokatūros prezidiumo atstovas, A. Bernotienė — Spaudos kontrolės komisijos prie Teisingumo ministerijos vyriausioji specialistė ir Spaudos Tarybos sekretorė, kun. J. Boruta — Lietuvos žurnalistų draugijos atstovas, V. Paukštelytė — Lietuvos radijo ir televizijos atstovė, A. Purkėnas — Lietuvos žurnalistų sąjungos atstovas, K. Stoškus — Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto atstovas, L. Tapinas — Vilniaus universiteto žurnalistikos instituto atstovas, K. Vagneris — Lietuvos Respublikos Generalinės prokuratūros atstovas, Š. Vipartas — Spaudos kontrolės valdybos prie Teisingumo ministerijos viršininkas ir Spaudos tarybos pirmininkas.

DĖL RUSIJOS KARIUOMENĖS ATITRAUKIMO

Jungtinės Tautos priėmė Baltijos valstybių rezoliuciją. Klausimą vėl įrašė kitų metų sesijos darbotvarkėn.

Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja lapkričio 25 d. be balsavimo priėmė Baltijos valstybių rezoliuciją dėl svetimos kariuomenės atitraukimo iš jų teritorijos. Po daugelio diplomatų pasisakymų Asamblėjos sesijoje, ir pirmininkui paklausus, ar 179 nariai priima rezoliuciją be balsavimo, niekas neprieštaravo. Tada Baltijos valstybių rezoliucija priimta pritarimo būdu. Rezoliucijos tekstas buvo ilgokai rengiamas Baltijos valstybių ambasadorių ir derintas su Rusijos bei kitomis misijomis.

Penki punktai

Rezoliucijos operatyvinėje dalyje yra šie penki punktai:

1. (Generalinė Asamblėja) paremia Europos Saugumo ir Kooperavimo pakto valstybių pastangas taikingu būdu ir derybomis atitraukti svetimą kariuomenę, be tų šalių sutikimo esančią Estijos, Latvijos ir Lietuvos teritorijose;

2. Kviečia suinteresuotąsias valstybes, vadovaujantis pagrindiniais tarptautinių įstatymų principais, vengti galimų konfliktų, nedelsiant užbaigti tinkamus susitarimus, nustatant tvarkingą ankstyvą, tvarkingą ir visišką svetimos kariuomenės atitraukimą iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos;

3. Ragina Generalinį Sekretorių panaudoti savo paslaugas, palengvinant visiška svetimos kariuomenės atitraukimą iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos teritorijų;

4. Prašo Generalinį Sekretorių informuoti JT narius apie pažangą šios rezoliucijos vykdyme ir pranešti apie tai Generalinės Asamblėjos 48-ajai sesijai;

5. Nutaria įtraukti į provizorinę 48-osios sesijos darbotvarkę punktą, pavadintą "Visiškas svetimos kariuomenės atitraukimas iš Baltijos valstybių teritorijos".

Kalba Latvijos premjeras

Baltijos valstybių vardu Asamblėjos pilnates sesijoje kalbėjo Latvijos premjeras Ivars Godmanis. Estijos, Latvijos ir Lietuvos rezoliuciją savo pareiškimais dar parėmė: Didžioji Britanija, kalbėjusi Europos Bendrijos vardu, JAV, Vengrija, Rusijos Federacija, Danija, kalbėjusi Šiaurės šalių vardu, Kanada, kalbėjusi ir Australijos ir Naujosios Zelandijos vardu, Moldova, Kostarika, Rumunija, Afganistanas ir Kroatija.

Latvijos premjeras Godmanis pažymėjo, kad Estija, Latvija ir Lietuva nuo 1990 m. pavasario siekia pilnai atstatyti nepriklausomybę, tačiau svetimų karinių pajėgų buvimas Baltijos valstybėse pažeidžia jų suverenumą. Be kita, tų dalinių buvimas užkerta kelią užsienio investicijoms, kenkia aplinkai ir gresia tarptautinei taikai bei saugumui. "Tebūna padėtis kitose buvusiose Sovietų Sąjungos dalyse, kaip pvz. Moldovoj, pamoka Baltijos valstybėm apie galimą pavojų", aiškino Godmanis, pridurdamas, kad pavojų kelią ir dideli ginklų ir municijos kiekiai, kurių Baltijos vyriausybės nekontroliuoja.

Pasak Godmanio, 100,000 buvusių Sovietų karių yra dislokuoti Baltijos valstybėse. Jie dažnai

be valdžios žinios ir leidimo juda per Baltijos valstybių teritoriją. Tačiau Godmanis sveikino Lietuvos-Rusijos sutartį, pagal kurią numatoma kariuomenę išvesti iš Lietuvos iki 1993 m. rugpjūčio 31 d.

Apibūdindamas Estijos ir Latvijos derybų procesą su Rusija, Godmanis išvardino iškilusias kliūtis. Kaip pvz., jau pasirašytų ekonominių sutarčių vykdymą Rusijos prezidentas Jelcin riša su socialinėm garantijom Rusijos kareiviams.

Nepaisant tų kliūčių, šia rezoliucija Baltijos valstybės nori sujungti regioninės kariuomenės išvedimo pastangas su globalinėm Jungtinėse Tautose. Tačiau tai darydamos, neatsisako savo pirmųjų įsipareigojimų tėti derybų procesą. Baltijos valstybės tikisi, kad Jungtinės Tautos gali suvaidinti pagalbinį vaidmenį preventyvės diplomatinio apimtyje. Godmanis deklaravo, kad Estija, Latvija ir Lietuva tuo klausimu toliau geroje valioje derės su Rusijos Federacija.

Argumentas, kad trūkumas patalpų Rusijai kliudo išvesti kariuomenę, pabaltiečių neįtikina. Į Baltijos ir kitų valstybių siūlymus išspręsti būtų klausimą Rusija bendrai nereaguoja, tvirtino Godmanis.

Estija, Latvija ir Lietuva ieško užtikrinimų, kad Rusija gerbtų

jų suverenumą, ir kad grėsmė tarptautinei taikai bei saugumui būtų pašalinta. Šiame kontekste, Baltijos valstybės dideliu susirūpinimu žiūri į Rusijos gynybos ministro pasisakymus, kad buvusios Sovietų Sąjungos teritorijos lieka Rusijos interesų sferoje ir kad Rusija turi teisę ten militariškai kištis. Tokie pareiškimai, aiškino Godmanis, primena Brežnevo doktriną ir kitas politines teorijas, kurios buvo naudojamos pretekstu Sovietų militarinei agresijai.

Europos Bendrijos vardu

Didžiosios Britanijos ambasadorius, kalbėdamas Europos Bendrijos vardu, parėmė Baltijos valstybių susirūpinimą dėl karinių pajėgų. "Mes norime joms padėti konsoliduoti savo suverenumą ir nepriklausomybę, išvystyti efektyvias ir laisvas demokratijas su pajėgiomis laisvoms rinkom bei stabilus ir draugiškus ryšius su kaimynais", dėstė D. Britanijos atstovas.

Jis toliau kalbėjo: "Buvusių sovietinių karinių pajėgų atitraukimas padės šiems procesams. Rusija privalo išvesti savo pajėgas. Dėl to negali būti kalbos. Rusija turi laikytis savo pasižadėjimų... ryšium su CSCE Helsinkio dokumentu... Tačiau mus neramina... sprendimas laikinai suspenduoti kariuomenės išvedimą".

(nukelta į 2 psl.)

Po diplomatinų santykių sutarties pasirašymo tarp Lietuvos ir Ekvadoro, jų ambasadoriai Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis ir Jose Ayala-Lasso kelia šampano taures už darnų bendradarbiavimą.

PREZIDENTO PAREIGAS EINA ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Savo pirmajame posėdyje lapkričio 25 d. Lietuvos Seimas pirmininku išrinko Algirdą Brazauską, o vicepirmininku — Česlovą Juršėną.

Kadangi pagal jau įsigaliojusią naująją Konstituciją Lietuva turi turėti prezidentą, kurio dar nėra, o nesant prezidento, jo pareigas eina Seimo pirmininkas, tai Algirdas Brazauskas eis prezidento pareigas ligi rinkimų.

Seimo pirmininko pareigas eina Česlovas Juršėnas. Jiedu šiose pareigose bus maždaug du mėnesius, kada įvyks prezidento rinkimai. Bronislavas Lubys pakviestas laikinai eiti ministro pirmininko pareigas.

Rašant šias eilutes, dar nebuvo žinoma, koks bus naujo ministerių kabineto sąstatas, nors prieš tai buvo atėjusios žinios, jog kai kurie ministrai bus palikti iš Abišalos kabineto. Buvo minimi energetikos, susisiekimo, krašto apsaugos, statybos ir ur-

banistikos ministrai.

Pats Aleksandras Abišala spaudos konferencijoje lapkričio 19 d. buvo pareiškęs, kad jis vyriausybėje neketina dalyvauti, nors iš politikos nesitrauks. Perdavęs visus reikalus naujam vyriausybei, kurioje galėtų dalyvauti ir užsienio lietuviai, jis žadėjo išvykti atostogų.

Buvęs premjeras dar pranešė, kad maždaug 30% planuotų darbų jo vyriausybė įvykdžiusi. Jis pabrėžė, kad reformos turi būti vykdomos ir toliau ir dar įvairnesniais būdais. Esą grįžti į praeitį neįmanoma.

Tuo tarpu buvusioji Aukščiausioji Taryba lapkričio 19 d. baigė savo darbą ir veiklą. Atlikusi dar neužbaigtus darbus, priėmusi kai kuriuos įstatymus, užbaigė Tautos himnų.

Prieš užbaigiant, pirmininkas Vytautas Landsbergis tarė žodį pabrėždamas, kad nuo pirmojo iki paskutinio savo žingsnio Taryba veikė labai plačioje jausmų ir veiksmų skalėje. Nuomonės, pažiūros, interesai dažnai skyrėsi. Visiems teko išgyventi labai laimingų akimirkų. Tą visada teks prisiminti, ir su simpatija vieni kitiems.

Užbaigdamas, Landsbergis pasakė: "Nors Aukščiausiosios Tarybos jau nebus, bet Lietuvos Respublika visada bus". Po to jis visiems įteikė po Lietuvos Konstitucijos egzempliorių.

PAREIŠKIMAS DĖL KANDIDATŪROS Į LIETUVOS PREZIDENTUS

Lapkričio 30 d. ambasadorius Washingtonė Stasys Lozoraitis, paklaustas dėl jo eventualios kandidatūros ateinančiuose prezidentiniuose rinkimuose, "Laisvosios Europos" radijui padarė sekančią pareiškimą:

"Lietuvoje yra kilęs projektas į prezidentinius rinkimus įvesti visiškai naują asmenį ir man pasiūlyti kandidatuoti. Šitokią pasiūlymą aš galėčiau priimti tik tai konstatavęs, kad jam yra rodomas tam tikras politinių partijų bei visuomeninių junginių pritarimas.

Be jo, manau, kad mano kandidatūra neturėtų tos prasmės, kurią jai norėčiau duoti, ir todėl nebūtų naudinga mūsų kraštui. Ji turėtų būti siūloma kaip išeitis iš labai sunkios ir visus jaudinančios politinės ir ekonominės padėties".

Lietuvą ir skiriama ten, kur tikrai reikia. Pasiūlymą ateina daug ir stengiamasi juos patenkinti. Pavyzdžiui, kai Utenos Saulės katalikų gimnazija panorą įsteigti skautų vienetus, buvo nupirkta skautų uniformos, megztin-

(nukelta į 2 psl.)

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos įstaigos reikalų vedėja Rūta Virkutytė daro pranešimą simpoziume apie išeivijos organizacijų talką Lietuvai efektingesnės paramos konferencijoje Washingtonė. Iš k.: Caritas centro valdybos pirm. Julija Saulienė, BALFo pirm. Marija Rudienė, JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė. Nuotr. Kęstučio Miklo

EFEKTINGESNEI LIETUVOS PARAMAI

— Išeivijos organizacijų konferencija —

KĘSTUTIS K. MIKLAS
2

Išeivijos parama

Šiam simpoziumui vadovavo JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė Birutė Jasaitienė. Apie išeivijos lietuvių organizacijų paramą Lietuvai kalbėjo BALFo centro valdybos pirmininkė Marija Rudienė, Evangelikų liuteronų vyskupas lietuviams išeiviams Hansas Dumpys, Caritas centro valdybos pirmininkė Julija Saulienė ir Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos reikalų vedėja Rūta Virkutytė.

BALFo pirmininkė Marija Rudienė daugiausia kalbėjo apie BALFo veiklą praeitį, kas vi-

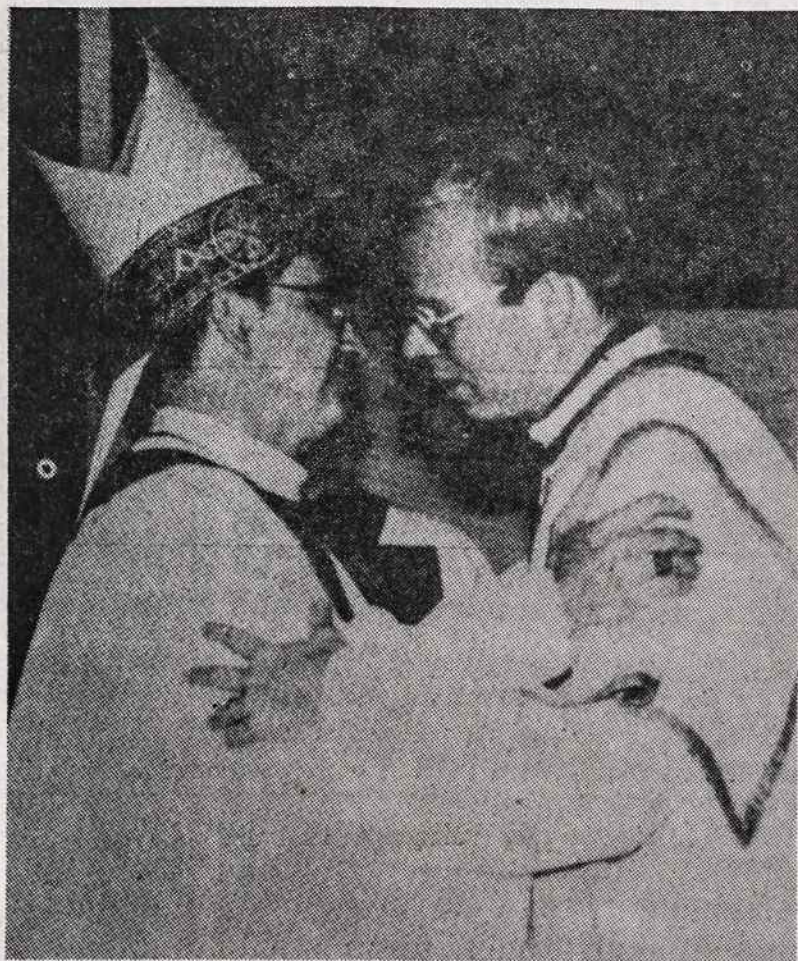
siems yra žinoma. Pasakė, kad seneliai ir ligoniai Vokietijoje, kurie negalėjo emigruoti, dar ir šiandien yra šelpiami. Į Lietuvą buvo pasiūsti iš Chicago du talpintuvai (konteineriai) maisto produktų, o iš BALFo skyrių Washingtonė, Baltimorėje ir Philadelphiajioje — net aštuoni, prikrauti vaistų, medikamentų, medicininės aparatūros ir instrumentų, vaikų žaislų, drabužių, knygų, taip pat ir maisto produktų.

Vyskupas Hansas Dumpys supažindino su Lietuvos Evangelikų Liuteronų bažnyčia ir jos veikla krašte bei išeivijoje. Išeiviai evangelikai administraciniškai nepriklauso Lietuvai, bet bendradarbiauja ir koordinuoja šalpos veiklą. Išeivijoje yra tarp

7,000 ir 8,000 narių, daugiausia susispietusių Šiaurės Amerikoje. Esant tokiam mažam skaičiui ir parama yra gan ribota, nors prašymų yra labai daug. Prašymai apsvartomi konsistorijoje ir siunčiami į Vokietiją šalpos koordinatorei kunigei Tamarai Keletrytei-Sventienei. Iš Vokietijos yra daug pigiau ir lengviau viską pervežti į Lietuvą. Dėl to, ir parama iš Šiaurės Amerikos eina tik pinigais, kurie daugiausia panaudojami stipendijoms ir bažnyčių atstatymui. Ir tai dažnai eina per Lietuvoje įkurtą evangelikų labdaros organizaciją "Sandora".

Caritas veiklą čia ir Lietuvoje nušvietė tos organizacijos centro valdybos pirmininkė Julija Saulienė. Daug siuntų siunčiama į

Arkivyskupas Audrys Bačkis sveikina naująjį diakoną Gintarą Liną Grušą.

JAV LIETUVIS TVARKO ŠV. TĖVO SUTIKIMĄ LIETUVOJE

Popiežiaus sutikimui Lietuvoje ruošiamasi plačiu mastu. Visus planus koordinuoja Lietuvos Vyskupų Konferencija su Apaštalo Sosto nuncijum arkivyskupu Justo Mullor Garcia.

Komisijos Popiežiui sutikti generaliniu sekretorium paskirtas diakonas Gintaras Linas Grašas, kuris Amerikos lietuviams, ypač jaunimui, yra pažįstamas iš savo veiklos studentų draugijose. Lapkričio 16 d. Vilniaus arkikatedroj bazilikoje arkivyskupas Audrys Bačkis Grušui suteikė diakono šventimus. Iškilnėse dalyvavo ir jo tėvai, atskridę iš Kalifornijos.

Grušas augo Kalifornijoje, ten baigęs kunigų seminariją, studijas gilinio Romoje. Jis su tėvu II Pasaulinio karo metu pasitraukė iš Lietuvos, vėliau prie jų Ame-

rikoje prisijungė ir jo motina.

Numatoma, kad popiežius Jonas Paulius II atvyks į Lietuvą 1993 m. rugsėjo 4 d., o rugsėjo 7 d. išvyks į Latviją ir Estiją. Vyskupai pageidavo, kad Šv. Tėvas aplankytų visas vyskupijas, tačiau svarstant prieita nuomonės, kad dėl laiko stokos šis pasiūlymas neįgyvendinamas.

Masines mišias ketinama aukoti Vilniuje ir Kryžių kalne, Kaune planuojamas Popiežiaus susitikimas su jaunimu.

Numatoma, kad, esant galimybėms, Šv. Tėvas aplankys Šiluvą ir Marijampolę. Patvirtinti skaitiniai, kurie bus skaitomi popiežiaus Jono Pauliaus II aukojamose mišiose. Pirmosios dienos mišių tema — Krikštas, antrosios — Krikšto liudijimas, trečiosios — Kryžiaus ir aukos dvasia.

DĖL RUSIJOS KARIUOMENĖS ATITRAUKIMO

(atkelta iš 1 psl.)

mą. Šis sprendimas atnaujino Baltijos įtarimus dėl Rusijos intencijų", kalbėjo D. Britanijos atstovas, išreikšdamas supratimą, kad išvedimo procesas kelia tam tikrų praktiškų problemų. Bet šios problemos, jis tvirtino, jokių būdu negali kompromituoti tarptautinės teisės nuostato, kad svetima kariuomenė gali būti suverenioje teritorijoje tik jei gavus leidimą.

D. Britanijos atstovas baigė savo kalbą, išreikšdamas Europos Bendrijos pritarimą Baltijos valstybių rezolucijai ir viltį, kad klausimas bus greitai išspręstas pozityvioje, konstruktyvioje ir nekonfrontacinėje dvasioje.

Pasisako JAV atstovas

JAV senatorius Paul Sarbanes Jungtinių Tautų Generalinei Asamblėjai pareiškė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksija buvo viena "iš liūdniausių įvykių jų istorijoje", pabrėždamas, kad JAV valdžia Baltijos valstybių aneksijos niekad nepripažino. JAV sveikina ir rems šią rezoluciją, kuriai... pritaria Rusijos ir Baltijos vyriausybės...

JAV atstovas tęsė: "Mano valdžia tiki, kad svetimos kariuomenės buvimas Baltijos kraštų teritorijoje, be jų leidimo, nesutampa su Baltijos valstybių suverenumu, nepriklausomybe ir narystėje tarptautinėje bendruomenėje".

Amerikos atstovas toliau sveikino Rusijos ir Lietuvos sutartį

Spalio 24 d. Los Angeles Latvių kultūros centre įvyko Baltų Laisvės lygos 11-ji žymenų įteikimo šventė. Žymuo šiais metais buvo įteiktas Islandijai už tai, kad pirmoji 1990 m. pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Kalbą sako Estijos generalinis garbės konsulas Jaak Treiman. Šventėje dalyvavo 150 lietuvių, latvių ir estų.

EFEKTINGESNEI LIETUVOS PARAMAI

(atkelta iš 1 psl.)

nėliai ir penkios "Skautų aidų" prenumeratos. O Telšių gimnazijos mokiniams, nepasiturinčių žemdirbių vaikams nupirkti 150 porų batų ir 300 porų kojinių. Daug paramos duodama našlaičiams, kurių Lietuvoje yra labai daug.

Pranešėja taip pat supažindino ir su Lietuvos Dukterų Sąjunga, kuri įkurta kun. Felikso Gurecko pastangomis 1959 m. ir iki šiol, Julijos Smilgienės vadovaujama, efektingai veikia. Ji organizuoja visokeriopą paramą ne tik čia gyvenantiems ir vargstantiems, bet ir naujai atvykstantiems nuolatos apsigyventi Amerikoje. Ši organizacija daug padeda ir Caritas veiklai.

Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos reikalų vedėja Rūta Virkutytė pateikė šios organizacijos plataus masto šalpos veiklą Lietuvai, ypač jai atstaus nepriklausomybę. Nuo 1990 m. pavasario iki šiai dienai į Lietuvą buvo pasiūsta 30 talpintuvų su 600 tonų suaukotų medicininių reikmenų, vaistų, knygų, drabužių ir maisto.

Skubiai reikalingų vaistų pėsintimui buvo naudojami ir lėktuvai. Per tą laikotarpį tokios medicinos pagalbos išsiūsta už \$13.5 milijonų su viršum. Per LKRS į Lietuvą buvo persiūsta 44 dializės mašinos, reikalingos gelbėti mirštančius nuo inkstų negalavimų. Toms mašinoms priedai, kaip filtrai ir kita medžiaga, nuolat siunčiama į Lietuvą. Didžiama siuntų eina Caritas skyrių adresu. Vaistai skirstomi ligoninėms ir į Caritas vaistines, kur jie dalinami nemokamai pagal gydytojų receptus. O knygos, atsizvelgiant į jų turinį, skirstomos katalikiškų ir valstybinių mokyklų bibliotekoms, universitetams ir Kauno bei Telšių kunigų seminarijoms. Daug paramos eina ir Lietuvos katalikų bažnyčioms. Čia įeina liturginių reikmenų bei drabužių siuntos naujoms ir atsistatėnčioms parapijoms. Taip pat ir finansinė parama bažnyčių atstatymo bei remonto darbams, kunigų seminarijoms ir katalikiškai spaudai.

Pranešėja reišė susirūpinimą, kad dėl sparčiai besikeičiančios padėties Lietuvoje ir dėl mažėjančių aukų iš lietuvių visuomenės prisieis persiorientuoti toje šalpos programoje, nustatant prioritetus.

Uždarydama simpoziumą, prabilo ir jo moderatore Birutė Jasaitienė. Ji bendrais bruožais supažindino su LB Socialinių reikalų tarybos veikla, padedant naujiems imigrantams, seneliams, vaikams, atvykstantiems gydytis į šį kraštą, taip pat siuntoms į Lietuvą.

Iš publikos paklausus, kodėl nėra nei vienos lietuvių organi-

zacijos United Way (kuri surenka dideles sumas ir jas dalina įvairiom šalpos organizacijom), paaškino Virkutytė, kad tai įvyko per neapsižiūrėjimą ir tuo metu, kai vyko persitvarkymas LKRS centre. Ateinantiems metams dokumentai jau paruošti ir pasiūti. O BALFo pirmininkė Rudienė pareiškė, kad iš tos organizacijos retai kada ko nors gaunama. Buvusi didelė staigmena, kai pernai BALFas iš United Way susilaukė \$10,000.

Ambasadų talka

Šis simpoziumas, moderuojamas Lietuvos ambasados pareigūno Viktoro Nako, supažindino su pačios ambasados veikla Lietuvai padėti. Pranešimus padarė ambasados pareigūnės Danelė Vidutienė ir Angelė Bailey.

Pagal jas, ambasada didžiomoje atlieka tarpininko funkcijas, teikdama visokeriopą informaciją apie Lietuvą, jos istoriją, ekonominę padėtį, reikalingą paramą ir galimybes investavimo klausimais. Ambasada yra sudariusi 38 Amerikoje esančių organizacijų sąrašą. Tai tos, kurios padeda Lietuvai, bendradamios įvairiose srityse, ypač akademinio lygio programose, ruošiant ekonomistus, verslininkus, anglų kalbos mokytojus, žurnalistus, specialistus žemės ūkiui, krašto administracijai, gamtos apsaugai ir t.t.

Kaip dirba kiti

Šiame simpoziume dalyvavusi JAV LB Visuomeninių reikalų įstaigos Washingtono vedėja Asta Banionytė pranešė apie kitas tautines grupes ir kaip jos teikia paramą savo kilmės kraštams.

Ji pateikė ir keletą pavyzdžių. Kalbėdama apie estus, ji pažymėjo, kad jų šiame krašte yra nedaug, apie 2,500. Todėl, ir platesnės organizuotos paramos į pačią Estiją beveik neįmanoma turėti, ypač dar ir dėl to, kad jų bendruomenė yra labai išsibarsčiusi po visą kraštą. Jų centro organas — American Estonian Council — stengiasi parūpinti ir pasiūti į Estiją įvairių sričių specialistus. Jis taip pat sudarė galimybę vienam estui žurnalistui atvykti į šį kraštą pasitobulinti ir skiria premiją pasiūlymėjusiui žurnalistui Estijoje.

Latvių, kurių šiame krašte yra daug daugiau, padėtis panaši. Jie daugiausia siunčia į Latviją specialistus ir ieško kelių amerikiečių firmoms investuoti į pramonę. Ir tai jiems gan gerai sekasi.

Armėnai labai efektingai veikia. Skaičiuojama, kad jų šiame krašte esama apie 800,000, ir jie yra gerai organizuoti. Turi kelias centrines organizacijas ir pajėgia surinkti daug pinigų. Yra grupė iš 20 asmenų, kurie kasmet sudeda po \$20,000, ir tuo sudaro gražią sumą veiklai.

Turėdami savo kilmės žmonių ne tik valdžios vadovaujamos įstaigos, bet ir kongrese, jie gali daug padėti Armėnijai. Pavyzdžiui, kai po 1989 m. žemės drebinimo JAV paskyrė milijonus dolerių nukentėjusiems ir to Armėnijos rajono atstatymui, visi pinigai ėjo tik per amerikiečių armėnų organizacijas. Net ir dabar Armėnija, jau nepriklausoma valstybė, gauna paramą tuo pačiu keliu.

Ukrainų organizacijos taip pat efektingai remia savo kilmės kraštą. Jos visos yra turtingos. Viena jų, besiverčianti draudimu, panaši į mūsų Lietuvos Susivienijimą Amerikoje, savo \$19 milijonų rezervą žada ateinančiais metais panaudoti Ukrainos ekonominio gyvenimo ir mokslo institucijų pagerinimui. Jau dabar šimtai Ukrainos studentų studijuoja Amerikoje savo

organizacijų stipendijų dėka.

Lietuvių Fondo milijonas Lietuvai

Apie Lietuvių Fondą kalbėti turėjęs dr. Antanas Razma dėl ligos neatvyko. Jo pranešimą, gautą raštu, perskaitė Lietuvių Fondo atstovė Rūta Juškienė. Paaškėjo, kad tas milijonas dolerių, kuriuos Fondas paskyrė Lietuvai, dar neišskirstytas ir didžiama sumų neišmokėta.

Lietuvių Fondo Patikėtinių Taryba kartu su Lietuvos Kultūros ir Švietimo ministro Dariaus Kuolio vadovaujama programų taryba įvairiems projektams paskyrė \$633,561. Dar liko skirstymui \$366,439. O išmokėta iki šiol tik \$59,132. Likusi \$574,429 suma bus išmokėta, kai bus išsiaiškinta su Internal Revenue Service, kokių būdu galima tuos pinigus persiūsti į Lietuvą, nepažeidus Lietuvių Fondo "tax exempt" statuso.

(nukelta į 5 psl.)

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopolyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopolyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706. Tel. 813 360-5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, FL 33707. Tel. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, FL 33707. Tel. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS ir SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmdieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

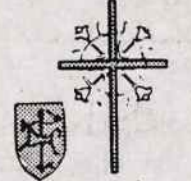
NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmdieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmdieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA.
GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS

JONAS

1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
  - LAIVAI (CRUISES)
  - TRAUKINIAI (AMTRAK)
  - AUTOBUSAI
  - NUOMOJAMOS MAŠINOS
  - VIEŠBUČIAI
  - IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Marijos šventėje

Ateinančios savaitės antradienį, gruodžio 8 d., minėsime vieną iš Dievo Motinos pagrindinių švenčių — jos Nekaltą Prasidėjimą.

Marijos Nekaltas Prasidėjimas — tai viena iš katalikų tikėjimo tiesų. Bažnyčios minima kasmet gruodžio 8 dieną, dogmos iškilmingo paskelbimo metinėse.

Pati Nekalto Prasidėjimo sąvoka dažnai ne tik kitatikių, bet ir pačių katalikų kaidingai suprantama. Nesumaišytina ji su Kristaus gimimu iš nekaltos Mergelės Marijos, kuri išimtinu būdu pradėjo iš Šventosios Dvasios. Pati gi Marija buvo pradėta ir gimė natūraliu būdu iš savo žemiškųjų tėvų Jokimo ir Onos.

Nekalto Prasidėjimo esmė yra ta, kad Marijos siela nuo pat pirmo buvimo momento tapo apsaugota nuo gimtosios nuodėmės ir buvo pilna pašvenčiamosios malonės.

Iš katalikų Bažnyčios teologijos mokslo žinome apie gimtąją nuodėmę, jog kiekvienas gimstame ant šios žemės be pašvenčiamosios malonės sieloje. Nors mūsų pirmieji tėvai ir buvo sutverti su pašvenčiamąja malone, tačiau Adomas nusikalsdamas ją prarado ne tik sau, bet, kaip, moralinė visos žmonijos galva, taip pat ir visiems, kurie amžių bėgyje taps jo palikuoniais.

Čia nebuvo jokios neteisybės iš Dievo pusės atžvilgiu, nustatant, kad Adomas moraliai atstovauti visai žmonijai ir tik nuo jo priklausytų, ar visi žmonės gims su pašvenčiamąja malone, ar be jos. Juk pašvenčiamoji malonė yra Dievo laisvai teikiama dovana, į kurią niekas negali reikšti jokių teisių. Dievas yra visiškai nepriklausomas savo malonę suteikti kam nori, kada

nori ir tokiam laipsnyje, kaip jis nori.

Dievas, bausdamas mūsų pirmuosius tėvus, vis dėlto jiems pažadėjo Išganytoją, kuris atsilygins už jų nepaklusnumo nuodėmę ir vėl grąžins žmonijai galimybę gyventi pašvenčiamosios malonės stovyje. Mūsų Atpirkėjas paliko priemonę ir galimybę gimtąją nuodėmę panaikinti. Siela tokiu būdu yra prikeliamą iš nupuolimo ir apvaloma nuo gimtosios nuodėmės. Tačiau Marija nuo šios nuodėmės savo nekaltame prasidėjime buvo apsaugota.

Tai dar jokių būdu nereikia, kad Marijai nebūtų reikėję atpirkimo. Ji taip pat turėjo būti atpirkta, kaip ir kiekvienas žmogus narys, tik jai tie atpirkimo vaisiai buvo pritaikyti išimties keliu dar prieš jos gimimą, nuo pat jos prasidėjimo pradžios.

Pritiko juk, kad Išganytojas Jėzus Kristus gimtų iš tokios motinos, kuri niekada, net ir trumpiausią valandėlę, nebuvo sužemta jokia, taigi net gimtąja nuodėme.

Koks gi šios tikėjimo tiesos pagrindas? Kuo rėmėsi Šv. Tėvas Pijus IX, paskelbdamas Marijos Nekaltą Prasidėjimą kaip neklaidingą ir visiems katalikams tikėti privalomą tiesą?

Pačioje pirmoje Šv. Rašto Senojo Testamento knygoje, trečio skyriaus penkioliktoje eilutėje, Dievas išreiškia pasmerkimą žalciumi — piktajai dvasiai, kad paliks nesantaiką tarp žalcio ir moters, o taip pat tarp jų palikuonių, gi moteris sutriuškins žalcio galvą. Moters palikuonis — tai Išganytojas, kurio atėjimo laukė kartų kartos. Moteris — Išganytojo Motina, Marija. Ir kaip Dievas apreiškė amžiną ir

(nukelta į 4 psl.)

Žurnalistas Vytautas Labūnaitis kalbėjosi su senesniai iš Sibiro grįžusia mokytoja. Tasa jai pasikalbėjimas buvo atspausdintas "Apžvalgoje", kurią leidžia Lietuvos Krikščionių demokratų partija. Autoriui sutikus, pasikalbėjimas perspausdintas ištiesai:

Mokytoja Remigija Kepežinskienė pustrėčio mėnesio praleido Barnaule. Talkinant Altajaus krašto lietuvių draugijai, ten vedė gimtosios kalbos pamokas Sibiro lietuviams, daug bendravosi su tremtinių šeimomis.

Su Remigija susitikome jos darbavietėje — Lietuvių kalbos mokyimo centre.

— Ant jūsų rašomojo stalo daug popierių. Per tą laiką, matyt, susikaupė nemažai problemų, kurias jums, centro vyriausiajai specialistei, reikia neatidėliojant spręsti. O mintimis turbūt dažnai grįžtate į Sibirą — pas naujuosius pažįstamus, pas savo mokinius?

— Iš tiesų, tebegyvenu Sibiro įspūdiu. Jų neįstengia nuslopinti nei kasdieninis darbas.

Į Barnaulą važiuoti mane ragino kolegė Zita Grigucevičienė. Tais pačiais reikalais ji buvo pasirošiusi vykti į Novosibirską. Bet taip atsitiko, kad Zita pasiliko Vilniuje. O į tolimą, galima sakyti nežinomą, kelionę leidau si aš.

— Galbūt reikėtų pridurti: gavusi ne vieną įpareigojimą. O kuris jų buvo pats svarbiausias?

Lietuvos mokytoja iš Vilniaus Remigija Kapečinskienė, ketvirta iš eilės, su savo mokiniais, kuriems vedė lietuvių kalbos pamokas. Ji pustrėčio mėnesio praleido Barnaule, Altajaus krašte.

kilstelėjus, Tesalijos jūra nutekėjo per Tempe slėnį į Egėjo jūrą, išplaudama ir palikdama stovėti šias kalkakmenio uolas. Nūdien aukščiausia Meteora uola yra maždaug 555 m. Tesalijos jūra turėjo būti gana giloka!

Eremitai ieškojo Dievo ant Meteora viršūnių

Meteora uolos buvo negyvenamos ir sunkiai pasiekiamos. Ant jų ieškodavo prieglobščio Tesalijos žmonės, bėgdami amžių tėkmėje nuo įvairių priešų. Šios uolos padėjo rasti saugią gyvenvietę ir eremitams, o vėliau ir vienuoliams — žmonėms, kurie, palikdami pasaulį, tikėjosi pamatyti iš arčiau Dievą tyroje Meteora viršūnių aplinkoje ir, čia gyvendami nuostaboje, vienvietės svaigulyje ir skurde, pasiekti krikščioniškąją tobulybę. Iš pradžių eremitai vedė vienišą gyvenimą, meldamiesi uolų kopytelėse, bet ilgainiui pajuto reikalą dalytis dvasios dovanomis ir jėgomis, buriantis į krikščioniškojo gyvenimo židinius — "sketes", arba vienuolynus.

Žvelgdamas iš patogaus viešbučio į raudonai dengtus Meteora vienuolynus, jauti vidinį eremito gyvenimo pobūdį: jo vietovė ir sunkumas, jo nuostabos akimirksnis ir įžvalgas. Nuo kalno dangus atrodo arčiau. XIV a. kai

KARSTUS IŠVEŽATE, O MUS PALIEKATE...

Kaip gyvena Sibiro lietuviai

— Tai gimtosios kalbos pamokos Sibiro tremtyje gimusiems lietuviams.

Žinodama, kokie menki jų kalbos įgūdžiai, šioms pamokoms iš anksto stropiai ruošiausi. Susieškojau ir išnagrinėjau visus "Mokslo Lietuvos" laikraščio išleistus "Raktelius". Tai buvo pagrindinė mokyimo priemonė.

Rinkdavosi daugiausia trisdešimtmetės lietuvių šeimų atžalos, deja, suprantančios tik vieną kitą tėvų kalbos žodį... Lietuvių kalba susidomėjo ir keli rusai (daugiausia iš mišrių šeimų). Lietuviškai pramokti panor miesto laikraščio žurnaliste Larisa Kuzmina.

Tokie buvo mano mokiniai, nežinančios nei kur, nei kas ta Lietuva.

Atvežtą pamokų planą teko keisti. Pirmiausia turėjau juos supažindinti su jų tėvų, senelių gimtuoju kraštu. Čia man labai pravertė Vilniaus televizijos įrašytos videokasetės. Sulaikę kvapą žiūrėjo, stebėjosi, kokia graži Lietuva tiek vasarą, tiek žiemą.

Parodžiau Baltijos kelią. Apie sausio 13-osios įvykius, jų kaltininkus sibiriečiai išgirdo juostose įrašytą Sovietų armijos majoro Pustobajevio pasakojimą.

Mano komentarai, atrodo, buvo nereikalingi. Patikėjo ir

širdin įsidėjo...

Na, o tikrosios pamokos prasidėjo trumpais pokalbiais: kas aš, mano šeima. Išmoko lietuviškai vardinėti metų laikus, mėnesius, savaitės dienas. Pamėgo sunkiai įsimintą frazę: "Labai džiaugiuosi jus matydama(s)". Sutarėme tik lietuviškai sveikintis, stengtis lietuviškai atsakinėti į klausimus.

Pamokų tąsa buvo namų užduotys. Linksniuojant, asmenuojant dažnai tekdavo kreiptis į mamą: padėk. Barnaule užsilikę tremtiniai — daugiausia rokiškėnai — tebekalba tarmiškai. Kai mokinių namų darbus "versdavau" į literatūrinę kalbą, dažnai prieštaraujau: mama taip sakė... Juk ji žino...

Literatūrinį raiškų žodį mokiniai išgirdavo iš mano atsiųztų plokštelių. Kad pamokos nenusbostų, jas pajavairindavome dainomis. Pirmoji daina: "Išėjo tėvelis į mišką". Ją mokantis mane klausinėjo, ar moku dar nors vieną tokią skambią? Mokėmės "Balnokim, broliai, žirgus", "Pasėjau linelį", "Ant kalno mūrai".

— Sakėte, kad pamokos buvo tik dalis jūsų kasdieninio darbo.

— Taip. Nemažai laiko ir jėgų skyrčiau vakaronėms. Į jas kviesdavau mokinių namiškius. Pra-

šydavau, kad jie ateitų kartu su kaimynais, bičiuliais.

Kovo 11-osios išvakarėse gausiai susirinkusiesiems ilgai pasakoju apie Lietuvos kelią į nepriklausomybę.

Vakaronėse prisimindavome senuosius lietuvių papročius, įvairias šventes, tautosaką. Užgavėnių dieną, atsimenu, kepėme blynus. Nepavyko lietuvišką cepelinų šventę. Šį patiekalą tremtinių vaikiai kramtė atšpusiais dantimis...

Nė viena vakaronė neapsiėjo be skaidrių, be lietuviškų dokumentinių filmų ir, žinoma, be jau išmoktų dainų. Nedrąsiai susibūrusiam mokinių chorui pritaravo žilagalviai tremtiniai. Dažnai virpančiu balsu, paslapčia braukdami ašarą.

— Jūs lankėtės tremtinių šeimose, bendravote su tais nelaimingais žmonėmis, kurie nuo Lietuvos atplėsti jau 1941-aisiais.

— Ir pas mane, įsikūrusią viešbutyje, dažnokai užsukdavo tremtiniai. Ilgai kalbėdavomės. Ne vienas kaltino Lietuvą, mus visus. Iki ašarų susijaudinę žilagalviai sakydavo: karstus išsi-vežate, gražiai perlaidojate, o mus paliekate... Su mumis sunkiau — mes gyvi žmonės. Kada mus atsiimsite?

— Ką galima atsakyti į tokius sunkius kaltinimus, į tiesmukišką klausimą?

— Ką atsakyti? Pirmiausia prisipažinti, kad mes dar neatsikratėme sovietizmo. Daug ir abstrakčiai kalbame, planuojame, žadame, o per mažai darome. Bet kokia proga prisimindami tremtinius, pamirštame konkrečius žmones. Štai Vilniuje begalė visokias žinybų, kanceliarijų. Tik nėra nė vienos, kuri rūpintųsi draugijoms sekretorė, atvežusi norinčių grįžti sąrašą, buvo siuntinėjama net į penkias kontoras. Socialinės apsaugos ministerija į kompiuterį, sako, įsirašė tuos duomenis. O kas toliau?

Štai Barnaule yra nemaža moterų našlių, nusenusių šeimų. Visos jos norėtų gyvenimo kelią baigti gimtajame krašte. Tačiau

(nukelta į 5 psl.)

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

74

Toli mi akiračiai. Upelių ir vieškelių išvogtas lygumas veidas. Vešlus laukai ir lankos kur-ne-kur dangstosi lengvo rūko skraiste.

Meteora uolos yra šiauriniame viešbučio šone. Kiekviename viešbučio aukšte įtaisyti balkonėliai. Iš čia matai nuostabą keliančias kone statmenas uolas. Tikras milžiniškų kolonų miškas, augte jauges į Tesalijos lygumą, sniegu apdengtų Khasia ir Pindos kalnų fone. Saulė dar žemai rytuose, virš Meteora debesėliai dar nesiburia. Mėlynas dangus, rudos statmenos uolos ir ant jų viršūnių tupintys raudonomis čerpėmis dengti vienuolynai... Trinu akis. Tokių kalnų dar niekur nebuvau matęs. Kodėl ant jų kūrėsi vienuolynai?

Ir kelionės bendrai domisi Meteora kilme, stebisi vienuoliais, bėgusiais iš lygumos į "meteorus" — ore kabančius vienuolynus. Šių uolų dydis vieniems

kelia baimę, kitiems teigia mintį, kad Meteora uolos yra suakmenėję senovės milžinai. Savo išvaizda man jos primena Žemaitijos miškų raudonviršius. Žinoma, šie raudonviršiai — milžinai.

Gidė, paklausta, ar nėra graikų mitų ar liaudies pasakojimų apie Meteora uolas, ilgai kraipo galvą.

— Nesu nieko girdėjusi, — prisipažįsta.

— Mūsų amžiaus geologai — graikai ir svetimtaučiai — yra sukūrę keletą teorijų apie jų savitą atsiradimą, — pridėda.

Mane sudomina vieno vokiečių geologo Mateora uolų kilmės aiškinimas. Pasak jo, prieš milijonus metų nuožmi kalnų upė prasiveržė į gilią ir siaurą, tuomet Tesalijos lygumą dengusios jūros įlanką. Itekėdama, upė sunėšė sluoksnius nuosėdų ir akmenų, kurie geologinių amžių būvyje sukalkėjo. Žemyno plutai

serbų imperatoriai, su sostine netolimame Trikala mieste, kovoję prieš Bizantiją, stengdamiesi išsilaukiyti vešliame Tesalijos slėnyje, uolos vienuoliams teikė saugų prieglobstį.

I Meteora tarpeklius

Kalambaka — Meteora uolų papėdė. Į Meteora uolas, tarsi į akmeninių medžių mišką, važiuojame giliais tarpekliais. Tuojau pat gali pastebėti, kad į Meteora lipti reikėjo ne tik jėgų, bet ir drąsos. Pirmieji eremitai lipdavo į uolų viršūnę, naudodamiesi mediniais pastoliais, kurių likučiai kur-ne-kur tebekabo prie kalkakmenio uolienos. Gidė

šiandien itin gyva. Gyvas ir kelionės bendrų dėmesys. Ji rodo į uolų plyšius su pastolių gabalais.

— Ilgainiui, — sako, — pastolius pakeitė virvių laiptai!

— Šimtus metrų kopti virvių laiptais, pritvirtintais prie uolų šonų! — girdėti susirūpinęs balsas.

Gidė šmaikščiai nuramina: — Svečius, kurie bijo virvių laiptais kopti, vienuoliai į viršū užtempia tinkle suktovo pagalba.

Juokdamasi pastebi:

— Trunka bent pusvalandį. Galva ima suktsi. Išpėju, suktovo virvės vienuoliai nekeičia, kol

Borėja (Graikijoje): Apaštalo Pauliaus užėiga. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

(Bus daugiau)

DIENOS UŽ POLIARINIO RATO

ALGIRDAS ČARNECKIS

12

Matai, kaip siunta, tuoj užpustys mašiną ir liksime kabinoje kaip dvi kvailos mumijos iki pavasario! Uraganas vis stiprėjo ir labiau siuto. Reikėjo kuo greičiau nė sekundės negaištant, šliaužti į išganingą namelį. Šiaip taip įlipęs į kėbulą, pasiėmiau pusę maišo omuliu ir Binderiu padaviau jo maišą su daiktai. Dvilinkai brukomės link Perešeikos. Sunku aprašyti tokį kataklizmą. Uraganas, tamsa, šaltis, sniegas!

Susikalbėti buvo neįmanoma. Dangus maišėsi su žeme, oro srovės plėšė ir draskė tundrą. Tūris sniego masė ir uraganinis vėjas stengėsi žūbtūti mus nušluoti, tačiau mes, plačiai išskėtę kojas, kabindamiesi į tundros nelygumus, šiaip taip laikėmės. Peišė, Peišė, laikykis man už kojos, — kiek turėdamas jėgų rečiau jam į ausį. Aš tik apgrai-bomis apčiuopiau ką tik mašinos įspaustas vėžes, nes akių atmerkė negalėjau. Traukdamas paskui save 15 kilogramų maišą su omuliais, — jis man padėjo neslysti, — ir laikydamas jį viena ranka, kita įsitempęs, stebėjau tundros reljefą, kad, ne-duok Dieve, nepamesčiau mašinos vėžiū — vienintelio mūsų išsigelbėjimo. Netrukus pajutau, kad Peišė tampo man koją. "Kas atsitiko?"! — "Mes tihrai pasiklydom, aš baigiu sušalti" — vos išgirdau su uraganu sumišusį desperatišką jo balsą. "Viskas zer gut, Peišė, laikykis kaip vyras, greit sėdėsime ant krosniės"! O uraganas tiesiog siuto ir tarsi aštriais peiliais badė vedus.

Po dviejų žūbtūtinės kovos valandų pajutau aukštą pusnį — po ja turėjo būti užpustytas iki stogo namelis. Atsargiai apšliaužė aplink sniego kalną, suradome įėjimą ir pagaliau sveiki gyvi, nesušalę patekome į šiltą Ivano ir Maksimo landynę.

Įėję į namelį, nustebinome jų gyventojus. "Nesuprantu, kaip jūs radote Perešeiką ir neprazūvotė per tokią baisią pūgą. Dabar siaučia tikroji perešeikiška pūga, — pasakė Ščepekinas. — Jai lygių nėra visoje šiaurėje. Ši vieta yra kaip tik paties uragano farvateryje, kuris susidaro žemyno tarpukalnėje, prieš tundros sąsiaurį ir todėl visa Perešeika prismaigstyta kuoliukų, žyminių žuvusių žmonių vietas". — "Atvirai pasakysiu, — tarė Berezovskis, — aš net neabejojau, kad pasibaigus pūgai jums irgi reikės kalti kuoliukus"! Jei ne mašinos vėžės, būtume tikrai prazūvę, bet, manau, intuicija, praktika ir gera orientaciją ekstremaliomis sąlygomis taip pat labai padėjo.

Perešeikos namelis buvo su dideliu, pailgu prieangiu, kuriame iš abiejų pusių žvejai laikė malkas. Vienoje pusėje po senais skarmalais jie slėpė statinių šulius. Vasarą specialiai atsiusta iš uosto dalidžių brigada iš pakrantėje esančios medienos už puskiometrio nuo namelio gamino šulius ir krovė juos į metro aukščio rietuves. Tikso pagalbinis ūkis iš jų darydavo staines. Šie šulai gerai degė — tiesiog patys lindo į geležingą krosnelę. Dabar jie pleškėjo ne tik ruošiant kasdienines omuliu puotas, bet ir gerai šildė jų dalyvius.

Po penkių parų omuliai ir perešeikiški duonos atsargos ėmė sekti, bet tai nesukėlė mums tokios panikos kaip tabako trūkumas. Prasiidėjo nuorūkių paieškos tose vietose, kur jų buvo galima tikėtis: grindų plyšiuose prie krosnelės, aplink stalą. Su kirviu lupome grindis ir, atsigulę ant išardytų grindų lentų, archeologiškai tyrinėjome "pasėto" taba-

ko laukus. Šiek tiek suradę ir išskrapštę tabako, pasidalinome po lygiai.

Mūsų namelis dabar buvo atsidūręs didžiausios pusnės dugne, sulygintas su žemės paviršiumi, bet vis vien girdėjosi siaučiančios pūgos užesys. Čia nebuvo šalta, o erdvės nors ir nebuvo daug, bet mums su Binderiu visiškai užteko vietos ant grindų tarp Ivano ir Maksimo guolių. Peišės skarmaliukų maišas buvo jam patogi pagalvė.

Septintoji pūgos diena. Retkarčiais pasigirsta tipiški vėjo trūkčiojimai. Tai geras artėjančios pabaigos požymis.

Aštuntoji para. Ramu. Kaip kurmiai kasame sniegą, kad išlįstume laukan. Išlandam. Šiek tiek pusto, kažkur virš galvos jaučiam miglotą mėnulio šviesą. Mėnulis šiaurėje dažnai atstoja saulę. Pasiėmę virvagalius, nu-einam prie šulų rietuvių. Ten, surišę pilnus glėbius, tempiamė juos į savo katakombą. Sukorę tris reisus, paslepėmė šulius po skarmalais.

Lieka omuliu ir rūkalų problema. Duona — nesvarbu, nebūtina, svarbu, kad gulėdamas ant grindų, kai pilve kliuki žuvenė, galėtum leisti nuodingus nikotino debesėlius! Puikus landynės gyvenimėlis! Šiandien, mūsų apskaičiavimu, turėtū būti lapkričio 11-oji. Taigi po visų bolševikinių švenčių!

Aprimus pūgai, Kliackinas būtina pradės mūsų ieškoti, nors ne jo laukėme, o tabako. Apsirūpinę šulais, tuoj pat nutarėme nueiti su Binderiu prie mašinos ir parsinešti žuvų. Pasiėmę kastuvus išėjome. Oras buvo visai aprimęs, šaltis padidėjęs — pūgos kaip nebūta. Aiškiai švietė mėnulio pilnatis, šalta, melsva šviesa, nuspalvindamas po praūžusio uragano sniego plytbes.

Kažkur Tikso pusėje pasigirdo traktoriaus urzgimas. "Kliackinas atvažiuoja"! — neabejodamas sušuko Binderis. "Nema-nyčiau, kad tas ulachantjanas (jakutiškai — ponas) ieškotų mūsų — birbinėtų su traktoriuku nežinodamas, kur mes esame. Tokiom paieškom labiau tinka gerų šunų kinkyns". Palikę pradėtą atkasti mašiną, pasileidom traktoriaus garso link. Pri-ėję tundros pakraštį, pamatėm stovintį puikų amerikonišką vikšrinį traktorių "Caterpillar" su rogėmis ir kelis darbininkus, kraunančius malkas iš, matyt, vasarą paruoštų didžiulių rietuvių.

"Ar negali mūsų "Studebekerio" nutempti į Tiksj"? — paklausėm jauno traktorininko, ap-sivilkusio gerai šuns kailiniais. "Iš kur tas "Studebekeris"? — su nuostaba paklausė jis mūsų. "Iš Bykovo, pūga prieš savaitę mus užpuolė. Stovi čia pat už kilometro"! — "Man uždrausta, viršininkai gali nubausti", — at-sikalbinėjo jis. "Tai gal nutemptum mašiną iki Perešeikos name-lio? Tikrai niekas nesužinos". — "Darbininkais nepasitikiu, jie gali viską išplepėti! Na gerai, sa-kykim, sutinku, o kas man už tą riziką"? — "Duosim gerų omuliu", — atsakė mums Binderiu vienu balsu. "Dėl dviejų omuliu aš ir piršto nepajudinsiu". — "Klausk, gausi visą maišą, užteks"? — "Na, pažiūrėsim", — kiek pagyvėjęs, metęs nuorūką į sniegą (ją tuoj Peišė įsidėjo į kišenę), liepė mums at-kabinti nuo rogių lyną: "Velniai jūsų nematė — važiuojam"!

Privažiavęs prie mašinos ir pa-matęs joje daugiau kaip pusę šimto maišų, gudruolis pareika-

Poetė Kotryna Grigaitytė

K. Grigaitytės-Graudienės poezijos rinktinė

Poetė knygos įžanginiame žodyje pasisako:

"Kas galėtų ryškiau kalbėti mano balsu, jei ne eilės, susiglaudę Tylos valandoje... Joje atsišaukia visa Lietuva..."

Ar aš buvau kada iš čia išėjus? Ne. Tik sapnavau ilgą, ilgą sapną, kad buvau toli nuo savo namų. Dabar aš vėl su Jumis".

Rinktinė sudaryta iš septynių, išleistų tarp 1937-1983 m., Grigaitytės poezijos knygų: trys iš jų — pirmutinės — buvo iliustruotos dail. V. K. Jonyno, viena dail. V. Krištolaitytės ir dvi — paskiausiai išleistos — dailininko ir rašytojo Pauliaus Jurkaus. Rinktinę poetė pavadino "Tylos dovana" ir dedikavo dukraitei Dainai Kotrynai.

Moteriško lyrizmo ir tvirtos patriotizmo bei tėvynės ilgesio Grigaitytės poezija plačiai skaitoma Lietuvoje ir, žinoma, išeivijoje. Kukli pilku viršeliu knygelė (kietu patvari), bet brangaus turinio — nuoširdžios kūrybos. Atskirus knygos skyrius poetė dedikuoja: Brangiai Motinai, vaikams Rūtelei ir Raimundui, M.T.V. ("Rudens sapnai"), broliui Jonui, sesei Agnieteii.

Kotryna Grigaitytė — TYLOS DOVANA. Poezijos rinktinė, 1991 m. Vilnius, Dail. Alvydas Pakalka. Redaktorė A. Jurgutienė. Viršelio dail. A. Pakalka, meninis redaktorius R. Orentas. Tiražas 4,000.

Rūtos Klevos Vidžiūnienės romanas

Šis 140 puslapių romanas, su Aleksandro Juozapaičio pustrėčio puslapio žodžiu "Apie autorę", yra pažintinės reikšmės ir lengvo skaitymo apie didelius dalykus knyga. Ji gali patikti Lie-

Marijos šventėje

(atkelta iš 3 psl.)

visuotinę nesantaiką tarp Moters ir piktosios dvasios, to pasėkoje Moteris — Marija negalėjo būti per jokią, taigi nei per gimtąją, nuodėmę piktosios dvasios verge.

Kristaus įsikūnijimą apreiškęs arkangelas Gabrielius Mariją pasveikina: "Sveika, malonės pilnoji". (Luko 1,28). Malonės pilnybė išskiria ir paneigia bet kokią, taigi ir gimtąją, nuodėmę.

Bet juk ne vien Šv. Raštu grindžiamos tikėjimo tiesos. Katali-

lavo: "Du maišai — arba grįžtu prie rogių; jos jau bus pakrautos. Kaip norit, spręskit greičiau"! Pasitariam su Binderiu ir nutariam duoti jam tuos du maišus — vis vien ne iš savo kišenės!

Dabar mašina jau stovėjo prie atkasto Perešeikos prieangio. O Kliackinas dar is nesirodė. Vakar surengėme eilinę, šį kartą pastiprintą nuorūkomis, omuliu puotą. Po to nuėjome gulti. Peišė, pajutęs suminkštėjusią savo pagalvę, pradėjo pirštu badyti mano šoną. "Kas yra,

ATSIMINTINOS KNYGOS

tuvos skaitytojams, o ypač jaunimui, kuris mėgsta keliones ir nuotykius, o nėra dar keliavęs.

Tai pagrindinės herojės — Jūros, tarsi, pasipasakojimas apie pasitraukimą iš Lietuvos nuo raudonojo tvano, Vokietijos stovyklas, bombardavimus, artimųjų ieškojimus ir kitus vargus, iki emigracijos užjūrin slenksčio. Aprašymai vaizdūs. Jūra, jos motina, artimi giminačiai pergyvena frontą, tėvynės netekimo skausmą, stovyklas, ir šiame fone — Jūros laimingos ir nelaimingos meilės bei psichologinio bendrimo niuansai, pavaizduoti gana įtaigiai. Skaitai susidomėjęs.

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Charakteriai, kaip romane, įvairūs, ir autorės neblogai užbrėžti. O pati tos kelių veikėjų odisejos fabula irgi būtų įdomi bei gana apvali, tiktai — kur dingo Gasparas, vienas iš svarbių antraeilių personažų? Pradžioje pavaizduotas kaip įdomus bernelis, turėjęs net lemtingos reikšmės Jūros vidaus pasauliui, romano gale pradingsta be žinios...

Knyga parašyta lėkiai, vaizdžia kalba; apie didelius dalykus. Taip. Apie žmogaus likimo kelius, vedant Aukščiausios Valios žvaigždei, apie skausmingus dvasinius lūžius, daužant gyvenimo bangoms, apie staigų sąžinės nušvitimą, kai natūraliai, bet ir su didelėmis pastangomis, nusigręžiama nuo melo, pasukant į tiesą ir gerį.

Atrodo, romanas parašytas religingo ideologo — taip visur pabrėžiama Dievo valia ir globa (pagrindinio herojaus gyvenimo kelionėje). Yra teisingų psichologinių momentų; išbloškto iš gimto krašto žmogaus nostalgija — natūrali.

Šis romanas prieš metus ar daugiau buvo spausdintas

"Draugo" atkarpoje. O skaitytojui Lietuvoje bus nauja ir įdomi pažintinė lektūra.

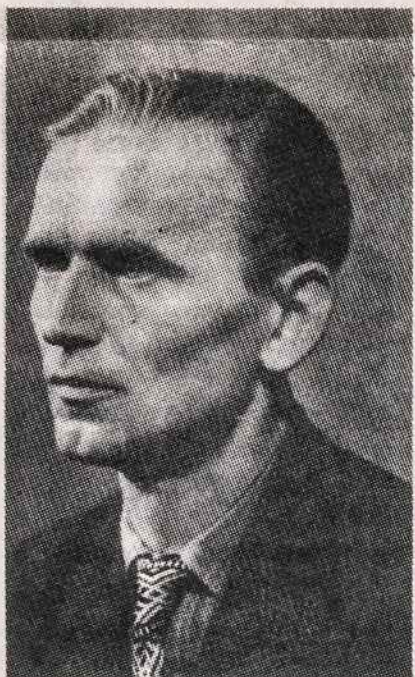
Rūta Kleva Vidžiūnienė — ROJAUS PAUKŠČIO GRĮŽIMAS. Romanas. Viršelis A. Bagdono. Lietuvių jaunimo bendrijos Lietuanika ir kultūros draugijos Taura leidinys, atspaudė valstybinė įmonė Spauda Kaune.

K. Barėno novelės

Neseniai užbaigęs "Meškos maurojimo metais" romanų trilogiją, beletristas Kazimieras Barėnas vėl pateikė skaitytojui savo novelių rinkinį — "Pati apatinė pakopa".

Knyga dailiai išleista, apie 245 puslapiai "sodraus ir intensyvaus" skaitymo apie išeiviskojo gyvenimo nuotykius, negalias, gal ir...tragikos momentus bei užbaigas.

Didžiausia ir įdomiausia yra pirmutinė novelė — "Pati apatinė pakopa". Buvusio burmistro Jurgio Guogos gyvenimo nuotykiškai atpasakojami virš šimto puslapių epopėjoje, iš visų pusių atidengiamas sudėtingas, nors siaurų idealų ir tikslų, charakteris. Įdomiausia tai, kad autorius "įkaitina", sudomina skaitytoją, pradėjęs dviem juodbėriais vežimu įriedėjusiu į pabėgėlių stovyklos rajoną, pamažu išvystęs Guogos asmeninio ir šeimyninio gyvenimo vaizdą nuo pat jaunystės, nuo karininko karjeros Lietuvoje iki... žemiausios ir skaudžiausios nualinto išeivio dienų grandinės fabrike, prie sunkaus ir juodo darbo, kur pradingsta visa buvusio burmistro garbė ir didybė... Taip gyvenimą pavaizduoti moka tik Barėnas.

Rašytojas Kazys Barėnas

Įdomios ir kitos aštuonios, trumpesnės, novelės, ypač "Dingusi upė" ir "Sidabrinė moneta", kurios jau buvo spausdintos periodikoje.

Patrauklus pasakojimo stilius, ryškiai užbrėžta intriga ir labai gera, švari lietuvių kalba rekomenduoja šią knygą jauniems ir vyresnioms skaitytojams, daug daugiau negu pramoginė skaitiba.

Kazimieras Barėnas — PATI APATINĖ PAKOPA — Nove-

moje malonėje, nors vėliau abiejų kelias buvo labai skirtingas. Nuo pat pirmųjų Bažnyčios amžių tikėjimo tiesa apie Marijos Nekaltą Prasiidėjimą buvo gana plačiai žinoma ir gerbiama bei jos teologinis suformavimas vis labiau ryškėjo.

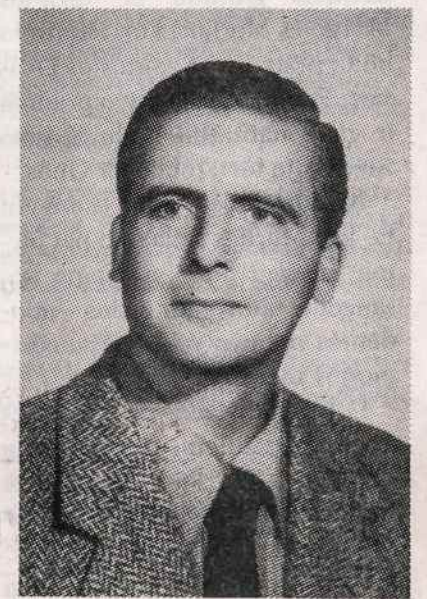
Penkioliktą šimtmetį pradėdant, Popiežiai Marijos Nekaltą Prasiidėjimą jau mini savo oficialiose dokumentuose, nors tai dar nebuvo paskelbta kaip viena tikėjimo tiesų — dogmų. Tik popiežius Pijus IX, vieningu viso pasaulio vyskupų pritarimu, 1854 m. gruodžio 8 d. iškilmingai paskelbė Marijos Nekalto Prasiidėjimo tiesą priklausant prie Dieviškojo Apreiškimo tiesų — taigi tikėjimo dogma.

Maksimas pirmas šoko ant Ivano. Pasipylė keiksmų lietus. (Bus daugiau)

lės. Algimanto Mackaus Knygų Leidimo fondas, atspausa Chicagoje 1992 m. M. Morkūno spaustuviu. Aplankas 60stučio Kizevičiaus. Tiražas 600. Kaina 12 dol.

Milton Stark (Stankevičius) — vertėjas (1925-1992)

Kai šiandien rašau apie šviesų Amerikos lietuvių Milton Stark, jau yra praėjęs pusė metų nuo jo mirties. Gimęs ir miręs Los Angeles, Kalifornijoje, palaikai išvežti į Lietuvą (jo paties valia). Jis yra Bronės Valaitytės ir Kazio Stankevičiaus sūnus, vaikystę, tarp 11-12 metų, praleidęs Lietuvoje, ten ir mokyklą lankęs; vėliau daug kartų buvo parvažiavęs praleisti atostogų tėvų gimtoje Lietuvoje žemėje ir labai pamilęs Lietuvą. Tėvas jo buvo miręs anksti, bet motina Bronė — labai šviesi lietuvė, žymi veikėja Los Angeles ir apylinkėse, perdavė ir sūniui gerą lietuvių kalbos mokėjimą. Taip jis tapo lietuvių literatūros mylėtoju ir vertėju į anglų kalbą. Jo motina Bronė irgi mirė ir, palaikai išvežti į Lietuvą.

Milton Stark, vertėjas iš lietuvių į anglų kalbą.

Prieš mano akis labai gražus leidinys: Wooden Miracles, Kazio Borutos, "Mediniai stebuklai" (1938), vertimas Milton Stark, vertėjo lešomis ir išleista, puošnus leidinys, albuminė knyga, su dail. V. K. Jonyno pieštomis, dievdirbio Vinco Dovainio gyvenimą ir darbus vaizduojančiomis, iliustracijomis. Leidinys (1985 m.) dedikuotas Bronei ir Elenai Valaitytėms, motinai ir tetai. Tai buvo vienas paskutiniųjų Milton Stark darbų.

Pagirtinas Miltono pasirinkimas gero autoriaus ir vieno geriausių jo veikalų; taip pat, gero dailininko iliustracijoms. Deja, kad išleista privačiai, užtat nesulaukta rimtų recenzijų, nei pasiektas platesnis amerikinių skaitytojų ratas. Bet šis leidinys rekomenduotinas ir angliškai skaitantiems lietuviams, gera būtų dovana mūsų vaikams ar anūkams, nes tai išskirtinai gera lietuvių literatūra, prieinama ir lietuviškai skaityti nebemokantiems. Apie vertimo tobulumą ne mums spręsti. Miltonas gerai mokėjo abi kalbas: lietuvių ir anglų.

Jis yra nemažai metų dirbęs redaktoriumi "Lietuvių dienų" žurnale, Los Angeles, CA. Yra išvertęs į anglų kalbą šiuos veikalus: Jurgio Jankaus "Pabučiavimas tamsoje", Liudo Dovydeno "Broliai Domeikos", Vinco Ramono "Kryžiai", Jurgio Gliados "Namai ant smėlio", Kazio Borutos "Mediniai stebuklai". Be to, yra vertęs Jono Biliūno pasakų, liaudies pasakų, taip pat pats rašęs novelių angliškai.

Prieš mirtį jis buvo pradėjęs versti Vinco Mykolaičio-Putino romaną "Altoriai šešėliai", bet nebaigė.

Kazys Boruta — WOODEN MIRACLES, translated by Milton Stark. Dailininkas V. K. Jonynas. Kaina 25 dol. Gaunama pas vertėjo našlę — Mrs. Aldona Stark, 1642 Ocean Ave., Santa Monica, CA 90401.

Alė Rūta

KARSTUS IŠVEŽATE, O MUS PALIEKATE...

(atkelta iš 3 psl.)

išsikeisti buto savo jėgomis neįstengia. Tiesa, Lietuvos rusakaliai atvažiuoja. Tačiau pamatę, kad čia gyvenimo sąlygos kur kas blogesnės, sprunka atgal — ten, kur juos taip smarkiai "skriaudžia".

Kai kurie tremtiniai nesiryžta išvažiuoti, Sibire palikę vaikus, anūkus. Didelei šeimai reikalingas erdvesnis butas. Ar Lietuvoje tokį gausi? O kur tektų dirbti? Ne kiekvienas tokios šeimos jaunėnis narys moka lietuviškai. Graudu, kai iš tremties išsivarginto tautiečio išgirsti: kad kas nors mano kaulus į gimtinę parvežtų...

— **Kokia, jūsų nuomone, pagalba tremtiniams reikalinga?**

— Tremties keliais kasmet vyksta ekspedicijos. Be visų kitų gerų ir labai reikalingų užduočių, jos galėtų atlikti dar vieną — atvežti norinčių grįžti tautiečių pageidavimus: kur galėtų apsigyventi, kokios konkrečios pagalbos reikia.

Vilniuje, man atrodo, turėtų būti departamentas ar kokia kita žinyba, kuri atsakingai spręstų visus tremtinių grįžimo klausimus.

— **Ne vienas mūsų skaitytojas gerokai nustebęs, kad lietuviškų šeimų vaikai nemoka tėvų kalbos. Kodėl taip yra?**

— Tai stalininės, brežnevinės "tautų draugystės" pasek-

mė. Tremtiniams, išlaipintiems iš gyvulinių vagonų, buvo pasakyta: čia jūsų namai, čia jūsų kapai. Stumkite dienas, metus be jokios vilties, be prašvaistės.

Ir dabar tremtiniai, jų palikuonys nenori prisipažinti, kad yra lietuviai, tuo labiau, Lietuvos Respublikos piliečiai. Kodėl? Pirmiausia tokiems "svetimšaliams" gali neleisti nusipirkti buto.

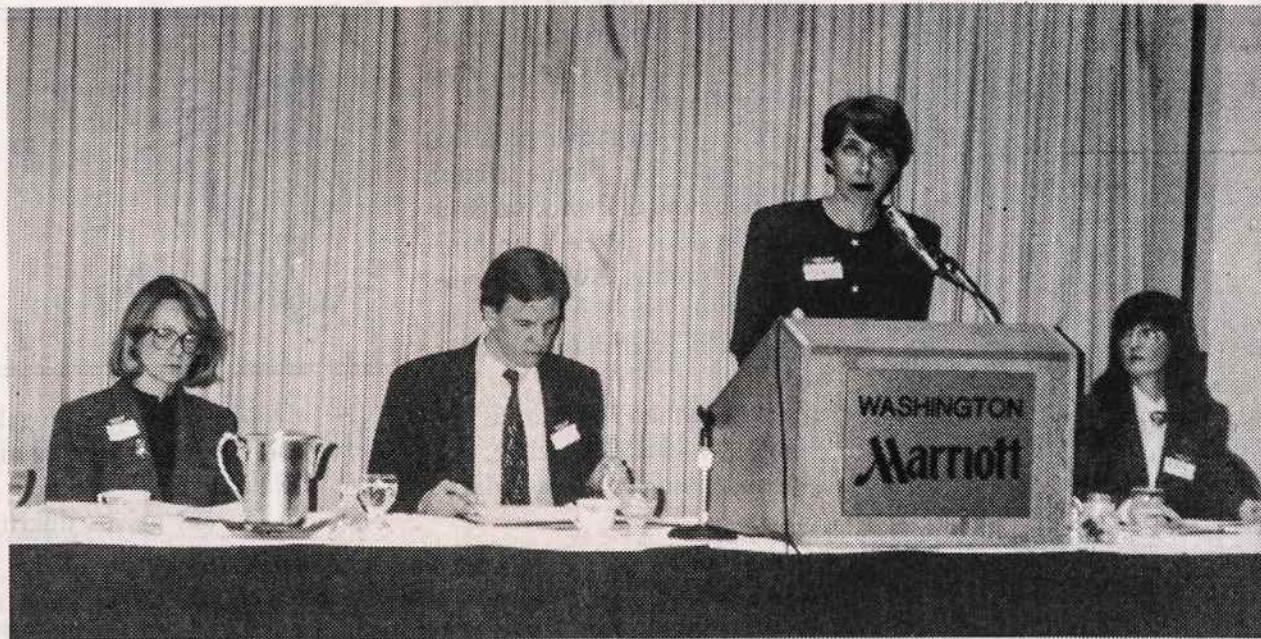
Jei tavo pavardė skamba lietuviškai, nesitikėk didesnės pensijos. Tuo reikalu lietuvių draugija kreipėsi į juridinę konsultaciją. Ten "pakonsultavo": Tie žmonės nusikalta Lietuvai. Tegul Lietuva jiems moka.

NKVD, kitų represinių organų neliko. Tačiau per dešimtmečius jų įvairia baimė stingdo tremtinių kraują. Nenustembi, kodėl žilutėlis seneliukas, tremtinys ištaria: mes jau rusai. Atseit, taip geriau, ramiau...

— **Ką iš tremtinių išgirdote apie bendravimą su Lietuva, su čia esančiais giminaičiais, pažįstamais?**

— Ne vienas, kurio šito teiravausi, be užuolankų atsakė: gyvename kaip maiše. Lietuvos radijo, "Amerikos balso" čia negirdi. Vienintelis informacijos šaltinis — Maskva. Jos radijas, televizija. O ta informacija ne visuomet galima pasitikėti.

Draugija gauna Kultūros ir švietimo ministerijos užsakytus

Lietuvos ambasados darbuotojai dalyvavo efektingesnės paramos Lietuvai konferencijoje Washington. Iš k.: JAV LB Visuomeninių reikalų įstaigos vedėja Asta Banionytė, Viktoras Nakas, Danelė Vidutienė ir Angelė Bailey. Nuotr. Kęstučio Miklo

laikraščius. Lietuviška spauda keliauja iš namo į namą, iš rankų į rankas. Kol visiškai suskaitoma.

Ne visada mieli giminaičių laišku. Lankydamasi tremtinių šeimose, išgirdau, jog kartais su trumpučiu "valdišku" laišku atsiunčiamos laikraščių iškarpos. Tokios, kuriose išjuokiami, šmeižiami valdžios vyrai. Atseit, štai kas mus valdo, o jūs dar svajojate grįžti į Lietuvą...

— **Ar parašo Jums buvusieji mokiniai?**

— Susitarėme bendrauti telefonais. Paskambina į darbovietę, vakarais į namus. Kiekvieną pokalbį pradeda: labai malonu jus girdėti. Papasakoja apie kasdieninį darbą, gana sunkų gyvenimą. Neužmiršamos namų už-

duotys, kurias kiekvienam individualiai parengiau. Susitarėme, kad iki kito susitikimo bus rūpestingai atliktos.

— **Kada gi įvyks pažadėtas kitas susitikimas?**

— Tai priklausys ne vien nuo mano noro. Juk išvyka labai brangiai kainuoja. O ministerija vos galų su galu suduria.

Į šią vasarą lietuviams organizuojamus užsiėmimus, gimtosios kalbos kursus atvažiuos šeši barnauliečiai — buvę mano mokiniai. Būrelis tremtinių vaikų ateinančiais mokslo metais įsikurs Vilniuje, Lietuvių namuose. Su jais susitiksiu. Jūs globosiu.

Kalbėjosi
Vytautas Labūnaitis

EFEKTINGESNEI LIETUVOS PARAMAI

(atkelta iš 2 psl.)

Sveikina konsulas

Šioje konferencijoje dalyvavo ir naujai paskirtasis Lietuvos Generalinis konsulas New Yorke Linas Kučinskas. Jis buvo pristatytas konferencijos dalyviams ir pakviestas tarti žodį.

Jis pasveikino konferencijos organizatorius ir dalyvius, džiaugėsi galįs pabuvoti su visais bei išklausti tiek daug minčių Lietuvai paramos klausimais. Jis žadėjo, kad jo pasisemtos žinios bus naudingos.

Parama Lietuvos jaunimui

Popietinė pirmosios dienos sesija prasidėjo simpoziumu apie paramą Lietuvos jaunimui auklėjimo, švietimo ir asmeninės gerovės srityse. Moderavo Viligailė Lendraitienė, Lithuanian Mercy Lift atstovė.

Buvo net septyni prelegentai: JAV LB Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė, Lietuvių Katalikų Sielovados generalinė direktorė sesuo Ignė Marijošūtė, Lietuvos Našlaičių Globos sambūrio pirm. dr. Albina Prunskienė, APPLE direktorių tarybos narė Emilija Sakadolskienė, Lietuvos Vaikų Globa organizacijos pirm. Daiva Veitaitė-Neidhardt, APPLE bei Vilties organizacijų atstovė ir dr. G. Puro Centro talminkas specialiam vaikų auklėjimui Rimas Jakas ir Lietuvos Švietimo ir Kultūros ministerijos patarėja specialiam vaikų auklėjimui. Dana Baltutytė.

Bus daugiau)

mielai jas perduos naujam pirmininkui.

Po visų kalbų ir sveikinimų, Sauliaus Gylio vadovaujamas orkestras užgrojo puikų valsą ir paskui grojo kitus šokius.

APB

LIETUVOJE

— **Kultūrai skirtas lėšas** iš bendro biudžeto skirstys ne ministerijos valdininkai, o autoritetingi kultūros ir meno žmonės. Kultūros ir švietimo ministerijos kolegija patvirtino Bibliotekų, Etninės kultūros, Kino literatūros, Muziejų, Muzikos ir Teatro ekspertų komisijas.

— **Kauno varpininkas R. Eimontas** gavo specialų kvietimą į pasaulinį varpininkų kongresą, kuris įvyks 1994 m. Prancūzijoje.

— **Kalvystės muziejus** atidarytas Klaipėdoje. Pateikta 2,000 eksponatų. Jų daugumą surinko vietos gyventojas D. Varkalis. Muziejus įrengtas buvusioje kalvėje, kurią 1895 m. įkūrė Gustav Katzke.

MIRĖ ŽYMUSIS LIETUVOS CHIRURGAS

Sulaukęs amžiaus 80-mečio, lapkričio mėn. Vilniuje mirė vienas žymiausių chirurgų — medicinos mokslų daktaras Petras Norkūnas.

Jis buvo ilgametis Onkologijos mokslinio tyrimo instituto, o šiuo metu Lietuvos onkologijos centro chirurginio skyriaus vadovas. Iš savo 80 metų 48-erius jis paskyrė praktiniam, pedagoginiam ir moksliniam darbui.

Velionis buvo gimęs Vilniaus rajono Marijampolės kaime, ūkininkų šeimoje. Jo vaikystė prabėgo gimtajame kaime. Tėvai buvo neturtingi, bet, nepaisydami materialinių sunkumų, jie stengėsi Petrą leisti į mokslus. Jis ir pats troško mokytis, buvo gabus ir darbštus. 1934 m. jis baigė Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją. Nuo 1939 iki 1944 m. studijavo mediciną Kauno universitete, įgijo gydytojo specialybę.

Dr. Norkūnas nuėjo ilgą ir kūrybingą kelią — nuo paprasto gydytojo iki žymaus chirurgo onkologo. 1946-1968 m. jis dirbo Vilniaus universiteto Bendrosios chirurgijos katedros asistentu. Vėliau tapo docentu. Jis kruopščiai vadovavo studentų medicinų praktikos darbams ir buvo vienas iš jų mylimiausių dėstytojų.

Iš pradžių dr. Norkūnas specializavosi neurochirurgijoje. Kartu jis ėmėsi gydyti ligonius, kurių sužaloti galvos kaulai. Kaukolės kaulų defektai yra nemalonūs kosmetiniu požiūriu, be to, tokiam žmogui reikia labai saugotis traumų. Dr. Norkūnas ėmėsi "lopyti" kaukolės defektus chirurginiu būdu ir išgydė daugybę ligonių, išgarsėjo kaip neurochirurgas. 1957 m. jis apgynė kandidatinę disertaciją apie kaukolės defektų plastiką organiniu stiklu.

Dr. Norkūno talentas visiškai atsiskleidė tik jam tapus chirurgu onkologu. Šia specialybe jis domėjosi jau seniai. Nuo 1950 m. jis ėjo ir Respublikinio onkologinio dispanserio chirurgijos skyriaus vedėjo pareigas, o 1957 m. buvo išrinktas Onkologijos

Chirurgas Petras Norkūnas

mokslu tiriamojo instituto chirurginio skyriaus vedėju.

Vadovaudamas tam skyriui, Norkūnas sukūrė chirurgų onkologų mokyklą, garsėjančią gera operacijų technika, operacijų

autonomiškumu ir fiziologiškumu, retomis komplikacijomis, mažu kooperaciniu mirštamumu. Nors onkologinės operacijos sunkios ir sudėtingos, velionis į jo kolektyvas atkakliai kovojo dėl kiekvieno ligonio.

Dr. Norkūnas buvo didelis novatorius ir racionalizatorius, todėl ir kolektyvui perdavė tokio darbo tradicijas, paruošė savarankiskam darbui daug jaunų onkologų. Jam vadovaujant apgintos kelios kandidatinės disertacijos. Kai kurios disertacijos baigiamos ruošti ir bus ginamos pagal naujausius Lietuvos mokslo tarybos nuostatus.

Prof. Norkūnas domėjosi visomis chirurgijos sritimis. Jis buvo net trijų mokslo draugijų aktyvus narys (onkologų, chirurgų, gastroenterologų), Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto, taip pat Lietuvos onkologijos

centro specialios mokslinės tarybos narys. Jis — daugelio disertacijų oponentas.

Dr. Norkūnas daug nusipelnė ruošiant Lietuvos onkologų kadrus, keliant ligoninių ir poliklinikų onkologų kvalifikaciją: dėstė Vilniaus universiteto gydytojų tobulinimo fakulteto kursantams, vadovavo rezidentams, konsultavo ligonius, vykdavo operuoti kitose ligoninėse.

Prof. Norkūnas skaitė paskaitas Lietuvos onkologijos centre vykstančiuose onkologijos seminaruose ligoninių ir poliklinikų onkologams. Sunkiai dirbdamas, sąžiningai laikydamasis Hipokratų priesaikos, profesorius buvo pavyzdys visiems chirurgams. Tai tikras Lietuvos patriotas, autokratijos laikais kartu su visais žmonėmis dalijęsis ir gera, ir bloga, gydęs juos visomis savo išgalėmis nuo vėžio bei kitų ligų, kartu su jais sulaukęs Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo.

LIETUVIŲ FONDAS KLEISTI JAU TRISDEŠIMT METŲ

Lietuvių Fondas savo metiniu pokyliu lapkričio 21 d. paminėjo ir savo gražią 30-ties metų sukaktį. Prieš trisdešimt metų dr. Antanas Razma su kitų daktarų pagalba užsimojo įkurti fondą lietuvių remti ir sukaupti vieną milijoną dolerių. Lietuvių Fondo pradžia buvo nelengva, nes ir spaudoje nuskambėjo keletas gana kritiškų balsų. Bet tuometinis vienas iš "Draugo" redaktorių — Aloyzas Baronas išėjo su savo plunksna už Fondo egzistenciją ir jo plėtimą.

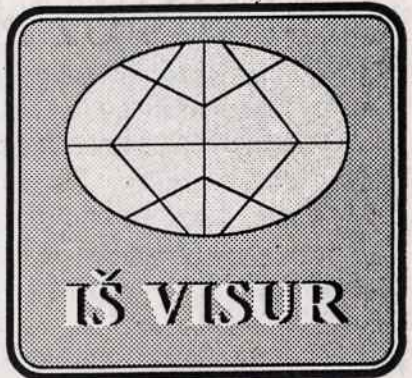
Tad buvo džiugu tą šeštadienio vakarą Martinique salėje pamatyti ir išgirsti Lietuvių Fondo iniciatorių dr. A. Razmą ir jo sandraugius: dr. Kazį Ambrozaitį, dr. G. Baluką, Joną Valaitį ir kitus.

Programą trumpu sveikinimo žodžiu pradėjo Ramona Steponavičiūtė, pakviesdama LF Tarybos pirm. Povilą Kilių, kuris savo kalboje pateikė naujausius duomenis apie Lietuvių Fondą. Per 30 metų LF pasiekė ir viršija \$6 milijonų sumą. Vienas milijonas jau paskirtas Lietuvos reika-

lams. LF iš gaunamų procentų išdalijo apie \$3 milijonus dol. lietuviškiems reikalams, ypač reikšminga parama teko lituanistinėms mokykloms ir stipendijoms.

Konsulas Vaclovas Kleiza priminė ypatingo lietuvių dėmesio susilaukusius įvykius Lietuvoje. Kai dėl balsavimų, tai jie vyko kultūringai, be jokių incidentų, tikrai demokratiškai. Tik apgailėjo, kad išeivijos lietuviai buvo gana pasyvūs — tedalyvavo vos 1,100 balsuotojų. Dabar išeivijos uždavinys — pačiai rūpintis lietuvių išlaikymu. Tad LF įgauna didelės reikšmės. Linkėjo sėkmingai žengti į kurtvartį dešimtmetį ir toliau telkti tauta atras savo tikrąjį kelią ir sugrįš prie tikrųjų vertybių.

Lietuvių Fondo įkūrėjas dr. Antanas Razma savo žodyje pabrėžė tai, kad L.F. yra vienas iš didžiausių išeivijos laimėjimų. Ragino būti pavyzdžiu jaunajai kartai. O dėl rinkimų pasakė, kad demokratinė santvarka tauta atras savo tikrąjį kelią ir sugrįš prie tikrųjų vertybių.

— **Kanados lietuvių katalikų kunigų metinis suvažiavimas** įvyko lapkričio 11 d. Hamiltone lietuvių parapijos klebonijoje. Apie sielovados rūpesčius Lietuvoje kalbėjo prel. Pr. Gaida, kun. J. Liauba, OFM, ir kun. K. Kaknevičius. Aptarti ir lietuvių sielovados reikalai Kanadoje. Naujai išrinkta valdyba pareigomis pasiskirstė taip: pirm. kun. J. Staškus, išd. — kun. A. Simanavičius, OFM, sekr. — prel. Pr. Gaida.

Didysis romanų konkursas, kurį paskelbė I Laisvę Fondas Lietuviškai Kultūrai ugdyti, dar nėra pasibaigęs. Konkursas buvo paskelbtas Lietuvoje ir Amerikoje. Susilaukė nepaprasto pasisekimo. New York'ą jau yra pasiekę 22 romanai. Ateina gandas, kad atveža dar 9 romanus. Taigi iš viso bus 31 romanai. Vertinimo komisija sudaryta čia ir Lietuvoje. New Yorke yra du tos komisijos nariai: Leonardas Žitkevičius ir Paulius Jurkus, kaimynystėje yra Vytautas Volertas, Chicagoje — Česlovas Grincevičius. Iki metų galo tikimasi, kad bus visi romanai perskaityti, ir bus paskirti 3000 dol. premija.

— **"Dirvos" savitraščio** skelbtą novelę konkursą šiemet laimėjo Antanas Dundzila. Vertinimo komisiją sudarė: Danutė Bindokienė, Alfonsas Šešplaukis ir Mečys Valiukėnas.

— **Kanados Lietuvių Fondo** naują valdybą sudaro: pirm. J. Stankus, vicepirm. R. Saplys, išd. V. Vaičiūnas, sekr. L. Kulavienė, narys G. Skalsys.

— **Joanna Kirvaitis (Kirvaitienė)**, Moraine Valley kolegijos chemijos profesorė, šiemet buvo išrinkta metų profesore už gerą dėstymą, sugyvenimą su studentais ir bendro darbo kolegoms. Ji taip pat pasirūpino, kad tas departamentas būtų pagerintas ir pritaikytas moderniems laikams. Kolegijos prezidentas dr. Vernon O. Craawley iškilmingai įteikė pažymėjimą ir pasveikino visos kolegijos vardu nusipelnusią profesore.

— **Algirdas Budreckis** ALT sąjungos ir Korp. Neo-Lithuania vyr. valdybos pakviestas vyriausiu "Naujosios vilties" redaktoriui. Į redakcijos kolegiją įeina žurn. Antanas Juodvalkis ir ALT sąjungos pirmininkas Leonas Kraučeliūnas. "Naujoji viltis" atgaivinama po dvejų metų pertraukos.

— **Antano Maceinos**, žymaus filosofo, pedagogo ir profesoriaus archyvą iš Vokietijos į Lietuvą atvežė rašytojo Jono Griuniaus našlė Alina ir padovanojo Kultūros ir švietimo ministerijai. Šis palikimas galutinai atgabentas į nacionalinę Martyno Mažvydo biblioteką.

— **Colorado lietuvių kalėdinis** pobūvis įvyks gruodžio 12 d. 5 val. popiet 940 N. Lincoln-Denver Women's Club patalpose.

— **Nauji "Darbininko" skaitytojai**: H. Perelshteyn, Astoria, NY; K. Fisherene, Brooklyn, NY; Brooklyn, NY; W. A. Čekauskas, Sunny Hills, FL; A. P. Gustaitis, Scranton, PA; P. Mickūnas, Upland, CA. Užsakė kitiems: D. Bobelienė, Massapequa, NY — R. Brittain, Paterson, NJ. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkome užsakytojams. "Darbininko" metinė prenumerata visiems \$30 metams.

KELIAUJANTIS GYDYTOJAS

Neseniai Philadelphiais dienraštis "The Philadelphia Inquirer" atspausdino straipsnį apie dr. Stephen Kolesk (Steponą Kovaleskį). Jį galima būtų pavadinti šių dienų retyne, nes tai gydytojas, kuris savo pacientus lanko.

Dr. Kovaleskis, 39 m., praktikuoja mediciną nuo 1981 m. Jis pasakoja: "Mano manymu, paciento lankymas yra kiekvieno gydytojo pareiga. Labai gaila, kad dabar tai nepopuliaru. Tikras malonumas stebėti paciento veidą, kai jis pamato mane savo namuose. Riboju savo lankymą iki 20 mylių nuotolio, bet kartais tą ribą peržengiu. Kartais randu ligonius apvertkiname skurde, ir prisieina pagalbos kreiptis į valdžią. Net mirštančiuosius svarbu aplankyti. Gal ne tiek ligoniui, kaip jo artimiesiems tai padeda. Juos reikia nuraminti, pasakant, kad juk padarėte viską, ką galėjote! Nors ir kaip esu pripratęs prie mirties — jos vaizdas man vis yra didelė emocinė trauma.

Dr. Stephen J. Kolesk

Nors tos 20 mylių kelionės užima laiko, bet verta — trokštu atsistoti tarp ligonių ir ligos ir juos išvesti".

Dr. Kolesk yra baigęs University of Connecticut School of Medicine ir kartu su trim gydy-

tojais verčiasi praktika Mt. Laurel. Tačiau jo pagrindinė praktika yra Memorial Hospital, Burlington County.

Už atsidėjimą savo profesijai The Center for Home Health Development in Princeton išrinko jį Physician of the Year; Morristown Visiting Nurse Association suteikė jam Samuel Emlen Stokes Physician of the Year vardą.

"Patinka man tasai darbas, nes žmogus niekadęs nežinau, kas įvyks kitą dieną", — sako daktaras.

Dr. Steponas yra sūnus Stasės ir Mečislavo Marcinauskų, kurie užaugino keturis sūnus, iš kurių trys yra daktarai. Abu Marcinauskai yra "Darbininko" skaitytojai ir veiklūs Lietuvos Vyčių nariai.

Gera žinoti, kad Hipokrato priesaika dar nemirus!

Dalia Bulvičiūtė

— Mano vyrui visada be galo sekasi. Vos vakar jis apsidraudė nuo nelaimingo atsitikimo, o šiandien jau ant galvos nukrito plyta.

-0-

Vyriškis laiko vairuotojo teisių egzaminą.

— Deja, — sako instruktorius, — jūs egzaminą neišlaikėte.

— Kaip galėjau jį išlaikyti, jeigu nepajudėjau nė iš vietos?

— O kaip galėjote pajudėti iš vietos, jeigu atsisėdote ant užpakalinės sėdynės?

-0-

— Girdėjau, kad visus vakarus praleidi pas Aldoną. Tai kodėl su ja nesituokai?

— Aš ir pats apie tai vis pagalvoju, bet kur tada praleidinėsiu savo vakarus?

-0-

— Kodėl taip greit važiuojate?

— klausia policininkas.

— Skubu namo, kol dar alkoholis nepradėjo veikti.

-0-

— Brangioji, — kalba jaunavedys savo žmonai, — aš palyginu savo išlaidas vestuvėms su tavo kraičio verte.

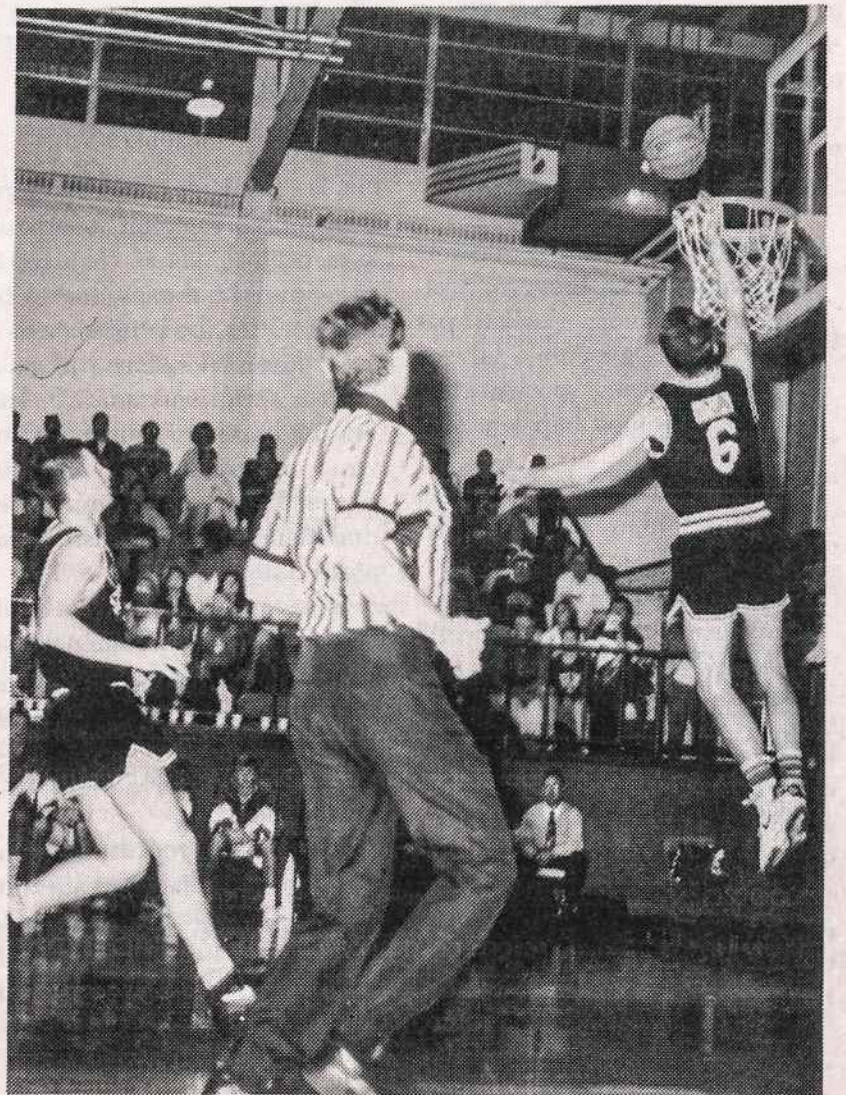
— Na ir kas?

— Išeiina, kad aš tave vedžiau tik iš meilės...

-0-

— Kodėl jūs, moterys, jau pusvalandį kalbatės stovėdamos ant slenkščio?

— Taigi, kviečiau kaimynę už-eiti į vidų, bet ji sakė neturinti nei minutės laiko.

"Statybos" klubo (Šarūno Marčiulino klubo) jauna krepšininčių komanda, atvykusi į JAV, lapkričio 10 — gruodžio 2 dienomis sužais 12 rungtynių su JAV rytinio pakraščio kolegijų studentais. Nuotraukoje: Rolandas Česna ("Statyba" nr. 6) "sodina" kamuolį į krepšį per rungtynes su Šv. Anzelmo kolegijos New Hampshire komanda. Nuotr. K. Daugėlos

LAIKRAŠTIS ANGLŲ KALBA VILNIUJE

Vilniuje pradėtas leisti anglų kalba savaitraštis, kuris vadinasi "Lithuanian Weekly". Jis deda naujausias politikos, ekonomikos, kultūros ir sporto žinias iš Lietuvos, o taip pat deda informaciją apie biznio ir poilsio galimybes Lietuvoje, perspausdina Lietuvos respublikos vyriausybės nutarimus, kas yra labai svarbu, palaikant ryšį su savo tėvų kraštu.

Šis leidinys yra skiriamas kita-
taučiams ar lietuvių kilmės žmonėms, kurie lietuviškai nemoka ar silpnai moka. Tokiems šis savaitraštis bus vienas iš ne-

daugelio laikraščių, galinčių su-
pažindinti su gyvenimu Lietuvoje.

Leidinyje yra 8 puslapių apimties, o jo leidėju ir vyr. redaktoriumi yra Vitas Katilius, kuriam talkina jo padėjėjas Nerijus Maliukevičius. Laikraščio adresas: P. O. 533, 2024 Vilnius, Lithuania. Metinė prenumerata oro paštu \$36. Šį savaitraštį Amerikoje apsiėmė atstovauti žurn. E. Šulaitis, 1330 S. 51 Ave., Cicero, IL 60650, tel. 708-652-6825. Jį galima kreiptis visais šį laikraštį liečiančiais reikalais.

E. Tyl.

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasečių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol. (Persiuntimui pridėti 2 dol.) Dėl užsakymų skambinti **Darbininko administracijai** 9 val. - 4 val. p. p. **tel. 718 827-1351** arba rašyti: **Darbininkas (administr.) 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207**

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER 296-4130

MODERN, TOTAL HIP AND KNEE JOINT REPLACEMENTS ARE NOW BEING PERFORMED IN THE BALTIC STATES IN CENTERS THAT ARE OFFERING SERVICES OF SURGEONS THAT HAVE BEEN TRAINED IN THE U.S.

RIGA-AMERICAN, LTD. OF WATERBURY, CONNECTICUT, IS IN A POSITION TO GUARANTEE THE DELIVERY OF TOTAL HIP AND KNEE SURGERY IN LATVIA, ESTONIA AND LITHUANIA.

PAYMENT FOR THE SURGERY CAN BE MADE EITHER IN THE U.S. OR IN THE INDIVIDUAL REPUBLIC.

ADDITIONAL INFORMATION IS AVAILABLE (IN ENGLISH) BY CALLING 203 - 757 - 5052.

NAUJAUSIOS KNYGOS

TIKIU, Katalikų Tikybos Vadovėlis Mokyklai, su spalvotomis nuotraukomis ir piešiniais. Vertimas iš italų kalbos, *kun. S. Jurčys, OFM*. 5 dalys, kiekvienos kaina tik \$5.00.

Idėjų Sankryžoje, Kritisks skerspjuvis, *Antanas Paškus*. Kaina \$6.00.

Šios knygos gaunamos Darbininko Administracijoje. Galima užsakyti skambinant telefonu (718) 827-1351 arba rašant **Darbininko** administracijai - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Galima nusiųsti iš anksto čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaitą.

Little Fellows So Warm And Snug 'Til Mom Got the Pro-Choice Bug

Now They'll Never Get A Hug

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo apdraudos planus. Susivienijimas savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant mortgicū.

Norį įsirašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, 71-73 So. Washington Street, Wilkes - Barre, PA 18701. Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847-2686.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS: BOOKS IN ENGLISH available at Darbininkas

INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN by Dambriūnas, Schmalstieg & Klimas \$25.00
1 set of 4 cassettes to go with the book.....\$40.00

LITHUANIA 700 YEARS by Dr. Albertas Gerutis - nauja laida, su gražiu aplanku, 460 psl.....\$25.00

ENGLISH - LITHUANIAN DICTIONARY \$12.00

LITHUANIAN - ENGLISH DICTIONARY \$12.00

LITHUANIANS IN AMERICA, by Antanas Kučas.....\$8.00

A PRIEST IN STUTTHOF (Human Experiences in the World of Subhuman) by Stasys Vla \$8.00

LITHUANIA MY HERITAGE, V. Vijeikis \$20.00

ENCYCLOPEDIA LITUANICA (6 Vols.) in English \$160.00

FIGHTERS FOR FREEDOM (Lithuanian Partisans Versus the USSR), by Juozas Daumantas \$10.00

MAP OF LITHUANIA (large size) \$12.00

ETERNAL DREAM, Selected poems by Leonardas Andriekus \$6.00

DR. ALEXANDER CURTIUS \$2.00

MIND AGAINST THE WALL (Essays on Lithuanian Culture Under Soviet Occupation, edited by Rimas Šilbajoris.....\$8.00

WE WILL CONQUER THE WORLD by Liudas Dovydenas.....\$5.00

VYTAUTAS THE GREAT - GRAND DUKE OF LITHUANIA by Joseph B. Koncius \$4.00

LITHUANIAN FRATERNALISM: 75 Years of US Knights of Lithuania \$20.00

FIRE AND NIGHT, Five Baltic Plays edited by Alfreds Straumanis \$20.00

POPULAR LITHUANIAN RECIPES by Josephine J. Dauzvardis, 128 psl.....\$7.00

SERVING LITHUANIA, J. K. Vallūnas, 288 psl.....\$18.00

THE LIVING TESTAMENT OF FAITH AND COURAGE, Special edition of "Mary Save Us", 60 psl.....\$12.00

MEMORANDUM, THE RESTORATION OF LITHUANIA'S INDEPENDENCE, Dr. D. Krivickas, 142 psl.....\$5.00

AWAKENING LITHUANIA, Dr. J. J. Stukas, 191 psl.....\$5.00

LITHUANIAN COOKERY, by Izabelė Slnkevičiūtė, more than 500 recipes, 328 pages.....\$15.00

Šios knygos gaunamos Darbininko Administracijoje. Galima užsakyti skambinant telefonu (718) 827-1351 arba rašant **Darbininko** administracijai - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Galima nusiųsti iš anksto čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaitą.

IT'S EASY TO BANK BY MAIL.

WE'LL PAY THE POSTAGE BOTH WAYS!

The South Boston Savings Bank's famous postage paid both ways bank by mail plan is easy, convenient and sensible.

When the bank receives your savings or checking account transaction it's processed and mailed back to you the same day. Thousands of our customers have enjoyed this free service for years.

When you bank by mail, the South Boston Savings Bank is as close as the nearest mail box.

Open an account today by filling out the coupon below or visiting one of our conveniently located offices.

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

Mail check to: South Boston Savings Bank, 460 West Broadway, South Boston, MA 02127 or call 268-2500.

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____ ZIP _____

AMOUNT ENCLOSED \$ _____
SOCIAL SECURITY NO. _____
DATE OF BIRTH _____
SIGNATURE _____

MEMBER FDIC and DIFM ALL DEPOSITS INSURED IN FULL

MAIN OFFICE: 460 West Broadway, South Boston, 268-2500
WEYMOUTH OFFICE: 544 Main St., 337-1050
NEPONSET CIRCLE: 740 Gallivan Blvd., 925-9690
NEEDHAM OFFICE: 355 Chestnut St., 449-0210
QUINCY OFFICE: 690 Adams St., 479-9660
WEST ROXBURY: 1833 Centre St., 323-8000

DARBININKO SKAITYTOJAM

Skaitytojams palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis įremitas lapelis. Prašome jį išsikirpti, užpildyti ir drauge su čekiu pasiųsti adresu:

DARBININKAS
341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1993 metams \$30.00
 Atsilyginu už 1992 metus \$20.00
 Atsilyginu už 1991 metus \$20.00

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Siunčiu už prenumeratą ..... \$.....
Už kalendorių ..... \$.....
Aukoku spaudai stiprinti ..... \$.....

Viso \$.....

MIRĖ EUGENIJA KEZIENĖ

Ilgai sirgusi vėžio liga, lapkričio 25 d., trečiadienį, 10:30 val. ryto Calvary ligoninėje Bronxe mirė Eugenija Kezienė, aktyviai dalyvavusi Brooklyno lietuviškame gyvenime, buvusi daugelio renginių šeimininkė.

Liko du sūnūs: Romas, visuomenininkas, "Laisvės Žiburio" radijo direktorius; Algimantas, žinomas fotografas, daugelio fotografinių knygų autorius, gyvenęs Chicagoje; dvi dukros: Aldona, vienuolė, gyvenanti Lietuvoje; Danutė Wolosenko, gyv. Bostone. Liko šeši anūkai: Alek-

sandras Wolosenko, Algis, Vytautas, Ričardas, Edvardas, Rimas Keziai ir daug giminių Amerikoje bei Lietuvoje.

Velionė buvo pašarvota M. Shalins šermentinėje Woodhaye- ne. Atsisveikinimas įvyko lapkričio 27 d., penktadienio, vakare. Atsisveikinti žmonių prisirinko pilna šermentinės koplyčia. Maldas vedė Apreiškimo parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas. Jis kalbėjo gedulingas maldas lietuviškai. Velionė buvo Lietuvos Vyčių 41 kuopos narė. Tos organizacijos atsisveikinimo maldas sukalbėjo kartu kun. V.

Palubinskas ir Bill Kumeta.

Po to kalbėjo velionės dukra Aldona, vienuolė, kuri Lietuvoje yra mokytoja. Ji pradžioje sustojo ties kančios prasme, sukalbėjo ir rožančiaus sopulingosios dalies paskutinę paslaptį, paskaitė ir eilėraščių apie gyvenimo prasme.

Sesuo Aldona turi aktorės gabumų, ir visi jos skaitiniai buvo atlikti meistriškai, su gražia diktacija, jausmingai, aiškiai ir suprantamai.

Visų vardu atsisveikino ambasadorius Anicetas Simutis. Ryškino, kaip velionė uoliai tarnavo Dievui ir Tėvynei, pasiaukojusi visiems, ypač savo šeimai, nes užaugino ir išmokslino keturis vaikus. Besireikšdama įvairiose organizacijose, padėdama joms ir privatiems asmenims, ji tuo pačiu tarnavo savo tautai, todėl jai dabar atsiveikindami ir išreiškiame pagarbą. Užuojautą velionės šeimos nariams pareiškė Lietuvos konsulato, ambasados, savo ir savo žmonos vardu.

Sūnus Algimantas, velionės šeimos vardu, padėjo atsilankiusiems į atsisveikinimą, kvietė dalyvauti ir laidotuvėse. Pabaigai sugiedota Marija Marija.

Lapkričio 28 d., šeštadienį.

Apreiškimo parapijos bažnyčioje gedulingas mišias koncelebravo vysk. Paulius Baltakis, OFM, kunigai: Jonas Pakalniškis, Vytautas Palubinskas, Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, Stasys Raila.

Į kapines palydėjo ir ten maldas sukalbėjo kun. St. Raila ir Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM.

Geduliniai pietūs buvo Winter Garden — Vytauto ir Jono Beleckų restorane. Dalyvavo apie 60 žmonių.

-o-

Eugenija Kezienė-Kolytė buvo gimusi 1907 m. sausio 9 d. Dobrovolių kaime, Vilkaviškio apskrityje. Būdamas 18 metų, išteko už Jurgio Kezio. Lietuvoje gyveno Vištytyje, Kybartuose ir Vilniuje. 1944 m. vasarą pasitraukė į Vokietiją. Po karo gyveno anglų zonoje, Lehrte ir Uchtėje. Į Ameriką su šeima atvyko 1950 m. ir apsisistojo Brooklyne, kur ir gyveno visą laiką. Velionė dalyvavo įvairiose katalikiškose moterų draugijose. Buvo ilgametė pirmininkė LKM Sąjungos 29 kuopos, kuri veikia Apreiškimo parapijoje, rėmė lietuviškų organizacijų veiklą, pati uoliai dalyvavo visame lietuviškame gyvenime, daugeliui renginių ji buvo šeimininkė, su savo talkininkėmis pagamindavo maistą, surengdavo priėmimus. Puošnius vaišes surengdavo, kai sūnus Romas organizuodavo

Eugenija Kezienė. Nuotr. Petro Ažuolo

savo radijo klubo pavasarinius ir rudeninius koncertus. Visa tai paaudkodavo radijo programai paremti.

Velionė buvo visada su šypseną, visada geros nuotaikos, su

meile ir paslauga visiems. Tai buvo judrioji, visada greitai vaikščiojanti šeimininkė, visų draugė ir globėja. Brooklyno ir apylinkės lietuviai jos ilgai pasiges. (p.j.)

A.†A.

EUGENIJAI KEZIENEI

mirus, jos sūnui Romui Keziui, mūsų artimam bendradarbiui, velionės visai šeimai ir kitiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Darbininko redakcija ir administracija

A.†A.

EUGENIJAI KEZIENEI

iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame jos sūnus ir dukras: Romą ir Danutę su šeimomis, Algimantą ir Aldoną (Lietuvoje) bei visus artimuosius ir kartu liūdime.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai

A.†A.

EUGENIJAI KEZIENEI

iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame skausmo valandoje čia likusius sūnus Romą ir Algimantą, dukras Aldoną ir Danutę, marčią Daivą, žentą Jerry, anūkus Aleksandrą, Algį, Vyta, Ričardą, Edvardą, Rimą, o taip pat ir kitus gausius gimines iševijoje ir Lietuvoje.

Vytautas Daugirdas su šeima

A.†A.

EUGENIJAI KEZIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame sūnus Romą ir Algimantą, dukras Aldoną ir Danutę, marčią Daivą, žentą Jerry, anūkus Aleksandrą, Algį, Vyta, Ričardą, Edvardą, Rimą, o taip pat ir kitus gimines čia ir Lietuvoje. Liūdime su jumis.

V. ir I. Alksninis
A. ir O. Alksninis
V. ir B. Ignas
O. ir N. Baltrulionis
Z. ir Ž. Jurys
G. Rajeckas
J. ir A. Alyta
A. Tamošiūnas
A. Pesytė
GIRAITĖS KAIMYNAI

A.†A.

Agronomui STASIUI MIKNIUI

po sunkios ligos išėjus į amžinybę, gilią užuojautą reiškiamo žmonai Elenai, dukterims Laimai ir Angelei su šeimomis, anūkams ir giminėms Lietuvoje. Kartu liūdėdami:

Juzė ir Antanas Aidukai
Kleofa ir Bronius Gaižauskai
Stasė ir Povilas Jančiauskai
Bronė ir Stasys Juozapavičiai
Ona ir Pranas Michelevičiai
Marija Polteraitienė
Ona ir Jonas Pupininkai
Marija Šaulienė
Teklė ir Adolfas Sekoniai
Irena ir Eugenijus Slavinskai

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ NEW YORKE

Tradicinė Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė, kurios tikroji diena yra lapkričio 23-oji, paminėta lapkričio 22 d., sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje Brooklyne.

Pamaldos Apreiškime

Prasidėjo mišiomis 11 val. Pagrindinis celebrantas buvo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, ramovėnų kapelionas. Drauge mišias aukojo: parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas ir svečias studentas iš Fordhamo universiteto kun. Gintaras Vitkus. Prie altoriaus stovėjo JAV, Lietuvos, ramovėnų ir šaulių vėliavos.

Pamokslą pasakė Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Pradžioje prisiminė žuvusius dėl Lietuvos laisvės karius ir partizanus, nes už tuos kovotojus aukojamos mišios. Toliau jis perėjo prie tą sekmadienį švenčiamos Kristaus Karaliaus šventės. Kalbėjo apie Kristaus valdovišką vaidmenį istorijoje ir dabarties gyvenime.

Giedojo parapijos choras, vadovaujamas Gintarės Bukauskienės. Mišių pabaigoje choras sugiedojo: O Kristau, pasaulio valdove, JAV ir Lietuvos himnus.

Kalbos apie kariuomenę ir praeitį

Minėjimas vyko buvusios parapijos mokyklos mažojoje salėje. Tad reikėjo pereiti skersai gatvę į mokyklą, kuri dabar išnuomota svetimtaučiams.

Programą vedė Alfonsas Samušis. Prie stalo sukvieta garbės svečiai: ambasadorių Anicetą Simutį su žmona Janiną, Ireną ir Aleksandrą Vakselius, kun. Vytautą Palubinską, Kęstutį Miklą, Paulių Jurkų.

Invokaciją sukalbėjo kun. V. Palubinskas. Jis paminėjo, kad apvažiavęs daugelį kraštų, bet Lietuva jam gražiausia. Baigė maldavimu, kad Viešpats palaimintų naują Lietuvos kariuomenę ir kad Rusijos kariuomenė pasitrauktų. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Ambasadoriaus žodis

Anksčiau kalbėdavęs kaip gen. konsulas, dabar Anicetas Simutis kalbėjo kaip Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų.

Jis padėjo rengėjams, kad neužmiršta prisiminti kariuomenės šventę. Papasakojo apie savo viešnagę Lietuvoje, kurioje lankėsi lapkričio pradžioje. Po išvykimo iš Lietuvos jis dabar ten lankėsi pirmą kartą; po 56

metų grįžo į tėvynę. Ten buvo vyriausybės suaukta Lietuvos užsienio diplomatų konferencija. Aptarti įvairūs reikalai. Vieną dieną visi diplomatai autobusu buvo nuvežti į Kauną. Įspūdjį padarė puikus kelias; atrodo, kad važiuotum Maino valstijoje Amerikoje.

Prisiminęs Seimo rinkimus, ambasadorius sakė, kad, jo nuomone, lietuviai balsavo ne už komunistus, o už pasirinktą asmenį. 50-ties metų okupacija padarė savo, išryškino žmones, tai balsuotojams ir buvo lengva už juos pabalsuoti. Bet jų dauguma patriotai. Ambasadorius

mano, kad Lietuva nepateks į vargą.

Lietuvoje išbuvo tik penkias dienas. Atsivežė tik vieną pastabą: Vakaram daug kalba, o pagalbos neduoda. Rinkimų laimėtojai žada laikytis konstitucijos ir susitvarkyti, kad demokratija būtų įtvirtinta.

A. Vakselio kalba

Šiai progai skirtą kalbą pasakė NY ramovėnų pirmininkas Aleksandras Vakselis. Šiais metais jis net du kartus lankėsi Lietuvoje, tai daug matė ir patyrė.

(nukelta į 8 psl.)

"ANTRAS KAIMAS" KULTŪROS ŽIDINIO SCENOJE

Chicago "Antras kaimas", humoro ir satyros teatro grupė, pakviesta Laisvės Žiburio radijo, lapkričio 21 d. Kultūros Židinyje atliko programą. Žmonių atsilankė apie 400.

Tačiau publika nusivylė programa. Didžiuma kalbėjo: pavirskite "Trečiuo kaimu" ir atvežkite švarią programą, o ne šį vulgarų šlamštą.

Kodėl nusivylė?

Programą pradėjo naujas grupės vadovas, seniūnas Eugenijus Butėnas, talentingas, judrus ir veržlus vyras. Jau jo įvadas užkliuvo publikai. Publiką palaikė vaikų darželiu, ragino visiems kartoti "salė", "scena", tartum ji nežinotų, ką tai reiškia. Ar tai humoras?

Iš pat pradžių į sceną įvesta vulgari kalba. Tie nešvankūs išsireiškimai, žodžiai, iš karto žiūroviams nuteikė priešiški. Scenoje mergaitės dar pakėlė sjonukus ir parodė užpakaliukus.

Gyvenime vyksta visokiųjų kvailysčių, pilna ir nešvankių žodžių. Reikia specialios publikos, kad tokią kalbą priimtų ir toleruotų. Bet tik ne Kultūros Židiny! Lietuviai dar nėra taip žemai puolę ir vargu kada puls. Kai tokios nešvankybės užkeliamos scenon, tai pakenkia pačiai grupei. Žmonės ir šneka: nieko talentingos nesugeba, tai nori atsipirkti vulgarumu.

"Kaimas" griebiasi ir sekso, ir kalbų, ir visokiųjų "veiksmų". Koks ciniškas "Imperatoriaus ir

jo imperijos" vaidinimo finalas, kai scenoje "imperatorius" maustinėjasi kelnes ir pradeda žaginti!

Kas "kaime" gražu

Išmeskite iš savo programos tą šlamštą, ir programa bus mieliai žiūrima. Gražūs ir patrauklūs bei kūrybingi numeriai buvo: Lituanistinė mokykla 2001 metais, Paskutinis seimas, Lėtakalbių klubas, Lietuviškas automobilis, Jaunystės draugas.

Suprantama, humoras yra viena sunkiausių meno formų. Reikia labai daug dirbti, stebėti gyvenimą, kad humoristiniai trumpi vaidinimai-škiecai sužibėtų savo vaidybine forma.

Reikia pasidžiaugti aktorių gražia lietuvių kalba, sugebėjimu ją visur ir visada perduoti aiškiai, suprantamai. Ir vaidybinio talento turi nemažai. Įrodė, kad sugeba dirbti ir sublizgėti.

Būtų gera, kad "Antras kaimas" išsilaikytų, turėtų galiomybės gastroliuoti, bet, programoje turint tokių vulgarybių, vargiai tai pasiseks.

-o-

Po vaidinimo buvo antroji dalis — vakaronė ir šokiai. Vaidinimas, prasidėjęs punktualiai 7 val., baigėsi prieš 10 val. Vakaronė su šokiais baigėsi apie 3 v. nakties. Šokiams grojo išradin-gas ir paslaugus Romo Telšinsko orkestras. Buvo turtinga loterija. Apatinėje salėje veikė baras ir užkandinė, kuri gerai tvarkė maisto tiekimą. (p.j.)

KOKIA BUVO LIETUVOS KARIUOMENĖ

Iš Aleksandro Vakselio kalbos, pasakytos lapkričio 22 d. Lietuvos kariuomenės minėjime Brooklyne:

"Per 22 nepriklausomybės metus Lietuvos valstybė išugdė, be kitų sričių, nedidelę, bet stiprią karišką ir patriotinį kariuomenę.

Prieš bolševikų okupaciją, 1940 m. Lietuvos kariuomenė turėjo 3 pėstininkų divizijas (8 pėstininkų pulkus), 4 artilerijos pulkus, 3 raitosios artilerijos baterijas, 3 kavalerijos pulkus, karo technikos valdybą, ryšių batalioną, du inžinerijos batalionus, Auto rinktinę, Šarvuotųjų rinktinę, Karo aviaciją, priešlėktuvinės apsaugos rinktinę, Karo

laivą "Prezidentą Smetoną".

Vytauto Didžiojo Aukštesniąją Karo Mokyklą, Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokyklą. Taip pat Kariuomenės teisinės, tiekimo, ginklavimo, intendantūros, karo butų, karo sanitarijos ir veterinarijos valdybas.

Buvo 21 apskrities komendantūra, taip pat KAM dvasininkai. Išleista 21 Kadro karininkų laida.

Lietuvos kariuomenėje tarnavo apie 32,000 vyrų.

Laimingą ir darnų prieškarinės nepriklausomos Lietuvos gyvenimą ir jos kariuomenės pajėgų vystymąsi suardė rusiškai-bolševikinis priešas su Staliniu priešakyje".

DARBININKAS

Redakcija ..... (718) 827-1352
 Redakc. FAX .. (718) 827-2964
 Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
 Vienuolynas ... (718) 235-5962
 Vyskupas ..... (718) 827-7932
 Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
 Salės adm. .... (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207

Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga, kaip ir anksčiau, skaitytojai yra kviečiami sveikinti savo draugus ir artimuosius per "Darbininką". Jūsų sveikinimas tokiu būdu iš karto pasiekia didesnį sveikinamųjų skaičių, o jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos praleistumėte atvirukus pirkdami, rašydami, adresuodami ir siųsdami. Už pridėdamą auką spaudai stiprinti iš anksto dėkojame.

Tėv. Placidus Barius, OFM, pranciškonų provinciolas, praeitą savaitę grįžo iš Lietuvos, kur lankėsi vienuolijos reikalais. Lapkričio 29 d. iš Kennebunkporto jis buvo atvykęs į pranciškonų vienuolyną Brooklyne ir papasakojo apie padėtį Lietuvoje.

LDK Birutės dr-jos narių susirinkimas įvyks gruodžio 13 d., sekmadienį, 2 val. popiet. Kazimieros Šventraitienės namuose, 85-39 89th Street, Woodhaven, NY. Telef. 718 849-0629.

Kultūros Židinys šiuo metu remontuojamas, dažomas apatinis aukštas ir mažoji salė. Didžiojoje salėje bus sutvarkytos šviesos.

Patiksliname. Praeitame "Darbininko" numeryje, aprašant Utenos partizanų pagerbimą ir jiems pastatytą koplyčią Kančių kalnelyje, pasitaikė netikslumas: Dauniškio ežeras ir Kančių kalnelis yra Utenos miesto ribose, o ne 6 km už miesto.

Vida Jankauskienė, šaulė, NY šaulių kuopos valdybos posėdyje lapkričio 28 d. išrinkta kuopos vicepirmininke. Anksčiau vicepirmininku buvo Vaclovas Butkys, miręs balandžio mėn. Pirmininku yra Kęstutis Miklas.

Kęstutis Bileris pavadous LB NY apygardos valdybos pirmininką Kęstutį Miklą, kuris atostogaus gruodžio 5-17 dienomis.

LB NY apygardos valdybos posėdis bus gruodžio 18 d. Po trumpo posėdžio bus kalėdinis pabendravimas, kuriame dalyvauja apygardos, apylinkių valdybų nariai ir tarybos nariai su žmonėmis bei vyrais.

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vasario 16 d. bus priėmimas Jungtinėse Tautose, kaip ir praėjusiais metais. Vasario 16 d. bus antradienį. Gi Lietuvos nepriklausomybės šventė Kultūros Židinyje minima vasario 21 d.

Mišios lotynų kalba bus gruodžio 6 d., šį sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Mišias auko kun. Vytautas Palubinskas 4 v. popiet. Kaip įprasta, giedojimas — grigorikas.

Gintė Damušytė, Lietuvos misijos prie Jungtinių Tautų patarėja, gruodžio 1 d. kalbėjo žmogaus teisės klausimais Jungtinių Tautų Trečiojo komiteto popietinėje sesijoje.

Išnuomojamas kambarys su virtuve. Prie gero susisiekimo ir netoli parduotuvių. Gali gyventi pora arba pavieniai vyrai ar moteris. Nuoma \$200 mėnesiui. Skambinti 718 235-3961.

KONTEINERIAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę per TRANSPAK firmą. 59 centai už svarą virš šimto svarų, minimumas \$20. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436-7772. (sk.)

Darbininko prenumerata pakeliama iki 30 dol. Visoms kainoms ir pragyvenimo lygiui kylant, Darbininko administracija yra priversta pakelti ir metinės prenumeratos kainą. Tad, atsilyginant už 1993 metų prenumeratą, mieli skaitytojai prašomi siųsti \$30. Tikime, kad skaitytojai supras sunkią lietuviškos spaudos, o taip pat ir Darbininko, padėtį. Visiems, savo auka prisidedantiems, iš anksto nuoširdus aciu. Kviečiame perskaityti Darbininko administratoriaus Tėv. Pranciškaus Giedgaudo, OFM, laišką, siunčiamą kartu su kalendoriumi.

Geriausia dovana Kalėdoms — tai knyga *Introduction to Modern Lithuanian* (nauja laida). Jei kas nori išmokyti lietuvių kalbos ar pagilinti savo žinias — *Introduction to Modern Lithuanian* pilnai padės tai padaryti. Tai didelio formato arti 500 psl. knyga. Ją parašė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. Schmalstieg. Kaina 25 dol. (Iki Kalėdų — be priedinio persiuntimo mokesčio). Knygą tikrai gerai suprasti paruoštas komplektas įkalbėtų juostelių — iš viso 4 (4 audiotapes). Jų kaina 40 dol. (Iki Kalėdų irgi be priedinio persiuntimo mokesčio). Kreiptis į Darbininko administraciją telef. (718) 827-1351 arba rašyti: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

New Yorko skautai/ės pradeda savo veiklą sueiga, kuri įvyks gruodžio 12 d., šeštadienį, 1:15 val. popiet, tuoj po lietuviškų pamokų, Kultūros Židinyje. Sueigos metu bus priimami nauji nariai, berniukai ir mergaitės, 14-16 metų amžiaus. Skautų vadovai maloniai kviečia tėvus atvažti savo jaunimą į šią sueigą.

Kazimiera Sirgėdienė, gyvensi Richmond Hill, 85 metų, po sunkios operacijos, mirė lapkričio 25 d. Jamaica ligoninėje. Buvo pašarvota Shalins šermainėje. Palaidota lapkričio 28 d., šeštadienį, iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Šv. Karolio kapinėse Long Island. Nulindime liko sesuo Stasė ir Vytautas Česnavičiai, sesers vaikai Algirdas Česnavičius ir Liuda Šidlauskienė su šeimomis ir kiti giminės bei brolis Vladas Lietuvoje.

Iš Metropolitan operos rūmų gruodžio 12 d., ateinantį šeštadienį, 1 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Gaetano Donizetti trijų veiksmų opera "Lucia di Lammermoor". Pagrindiniai solistai: Juan Pons, Paul Plishka, June Anderson, Richard Leach. Diriguoja Marcello Panni. Ši šeštadienį, gruodžio 5 d., 1:30 val. popiet New Yorko laiku transliuojama per radiją G. Donizetti opera "L'Elisir d'Amore".

Jauna medikė iš Lietuvos gal prižiūrėti ligonius ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti 201 767-0230. (sk.)

Jaunas profesionalas ieško atskiro kambario Brooklyno rajone. Nori dalintis virtuve ir vonios kambariu. Skambinti tel. 1-908-352-7226. (sk.)

Mergina, neseniai atvykusi iš Lietuvos, 25 metų amžiaus, ieško darbo. Gali slaugyti ligonius, padėti namų ruošoje, prižiūrėti vaikus. Gali dirbti ir padieninui. Skambinti telef. 718 628-0730 arba 718 386-1615. Prašyti Jurga. (sk.)

"ŽAIBAS" ketvirti metai, garantuoti ir patikimai ruošiasi Lietuvoje užsienišką maisto prekes pristatyti į namus laiku Kalėdų šventėm! Penkiolikos pakietų pasirinkimas! Kalėdiniai užsakymai priimami iki gruodžio 10-tos dienos. Kreiptis: "ŽAIBAS", 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. 708 430-8090.

Kęstutis K. Miklas, New Yorko šaulių kuopos pirmininkas, stebint Lietuvos Šaulių Sąjungos pirmininkui Gediminui Jankei, Lietuvos Šaulių Sąjungos būstinėje Kaune įteikia Sąjungos išdininkui V. Bielūnui \$300, kurie buvo suaukoti a. a. Vaclovo Butkio mirties proga.

New Yorko spauda plačiai minėjo rinkimus Lietuvoje. Visi reikė nuostabą, kaip toji valstybė, kuri pirmoji atsipalaidavo nuo Sovietų Sąjungos, dabar ėmė ir atsistoti į senuosius komunistų vadus ir juos išrinko į savo parlamentą. Apie tai rašė bent kelis kartus. Kartais net diena iš dienos. "New York Newsday" lapkričio 18 d. vedamajame rašo, kad Lietuva atsigręžė į senuosius vadus. Cituoja Vytautą Landsbergį, kuris kaltina Vakarus, kad jie mažai davė išsilavinusiems kraštams. Jie tik kalbėjo ir kalbėjo, o paramos nebuvo. Tai ir yra skaudžiausia, nes tai privedė prie pralaimėjimo.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijai labai reikalinga Lietuvių Enciklopedija, leista J. Kapočiaus Bostone. Kas galėtų šią enciklopediją paaukoti užsienio reikalų ministerijai, prašomi paskambinti arba į Lietuvos konsulatą New Yorko — 212 877-4552, arba į Lietuvos misiją prie Jungtinių Tautų — 212 7231-7768. Enciklopedijos persiuntimu pasirūpins šios įstaigos.

DĖMESIO: LIETUVIAI IŠ LIETUVOS, SVEČIAI BEI NAUJAKURIAI NEW YORKO APYLINKĖSE

Kviečiame atsilankyti į kalėdinę popietę, kuri įvyks gruodžio 13 d., sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

Linksmam praleisime laiką jaukiame lietuviškoje aplinkoje su muzika, užkandžiais bei gėrimais, video ir kitomis įvairenybėmis.

Įėjimas — laisva auka išlaidoms padengti.

Rengėjai: Anglų kalbos kursų studentai ir Lietuvių Bendruomenės Queens apylinkės valdyba.

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS ir KULTŪROS ŽIDINYS drauge rengia

Naujųjų Metų sutikimą

ketvirtadienį, 1992 m. gruodžio 31 d., 8 val. vak.
 Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

— GROS ŠAUNUS ROMO TELŠINSKO ORKESTRAS —
 Bus skanus, karštas maistas, paruoštas Birutės Šidlauskienės
 Įėjimas 37.50 dol. asmeniui

Kas užsisakys pilną 10-čiai žmonių stalą iki gruodžio 15-tos dienos — kaina 350.00 dol.
 Vietas užsisakyti skambinant V. Kulpai tel. (718) 846-1056. Čekius rašyti Lithuanian Cultural Center, Inc. vardu.

Apatinėje Kultūros Židinio salėje taip pat bus galima sutikti Naujus Metus prie kasečių muzikos ir šaltų užkandžių už 20.00 asmeniui, bet tik tai tuo atveju, jei susidarys pakankamas skaičius norinčių dalyvauti. Ten vietas galima užsisakyti skambinant tuo pačiu V. Kulpos telefonu iki gruodžio 20 d.

Užpildykime abi Kultūros Židinio sales, užsakydami bilietus iš anksto. Bilietai prie įėjimo nebus parduavinėjami.

ATVYKITE VISI Į KULTŪROS ŽIDINĮ IR LIETUVIŠKOJE APLINKOJE JAUKIAI SUTIKITE NAUJUS METUS!

Verutė Rutenienė, Hyannis, MA, sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus Šventų Kalėdų proga ir linki sveikatos bei ramybės Naujuose metuose. Kartu skiria auką "Darbininkui" stiprinti.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ NEW YORKE

(atkelta iš 7 psl.)

Pirmiausia prisiminė, kaip atrodė kariuomenė nepriklausomos Lietuvos laikais, kiek buvo divizijų, pulkų, kiek specialių batalionų, specialiųjų dalinių, mokyklų ir kitų kariškų įstaigų.

Šios kariuomenės gyvavimą suardė bolševikinė okupacija. Pacitavo ultimatumą, kurį Lietuva gavo iš Maskvos 1940 m. birželio 14 d., ko reikalavo Sovietai, kaip vyko paskutinis Lietuvos vyriausybės posėdis.

Prisiminė ir gyvenimą išeivijoje, kaip čia gerbiama praeitis, švenčiama kariuomenės šventė. Papasakojo, kaip jis šiemet su VLIKu lankėsi Lietuvoje, ką jis ten matė, kaip atrodė dabar formuojama Lietuvos kariuomenė, kiek dabar yra Rusijos kariuomenės krašte. Suminėjo svarbiuosius asmenis, kurie organizuoja kariuomenę, ir padarė iš to keletą išvadų. Atrodo, kad kariuomenė dabar bus sustiprinta policija.

Lietuva turės būti bendros karinės gynybos sistemos dalimi, tai dabar nedaug ką galima pasakyti ir apie kariuomenę, kokia ji bus ateityje.

Savanorių poezija

Paulius Jurkus papasakojo apie New Yorke gyvenantį savanorį-kūrėją Alfonsą Koncę, kuris dabar eina 92-rus metus. Šiais metais jis išleido knygutę, pavadintą "Laikynas". Joje eilėraščių forma aprašo savanorių žygius, okupacijas, emigraciją į Ameriką.

Jurkus papasakojo ir apie kitą savanorį — kūrėją — majorą Leoną Virbicką, ilgai New Yorke gyvenusį, 1976 m. išsikėlusį į Floridą. Šiais metais jis išleido

eilėraščių rinkinį "Ilgesio posmai".

Skaitovė ir aktorė — Liucija Kašubaitė-Paknienė paskaitė jų eilių iš tų knygų.

Vaidajuostė

Pabaigai parodyta vaidajuostė iš atsikūrusios Lietuvos kariuomenės gyvenimo. Tai buvo jų paradai, priesaika, žygiavimai. Vaidajuostę rodė Gerimantas Penikas.

Ir toliau buvo rodomos kitos vaidajuostės iš Lietuvos gamtos, miestų, kaimo gyvenimo. Gi žmonės tada jau pradėjo pietauti. Šiltus pietus pagamino Birutė Šidlauskienė.

Žmonių atsilankė apie 80. Pasižmonėjo jaukiame aplinkoje. Pirmininkas Vakselis užbaigdamas pasakė, kad ir kitais metais bus minima kariuomenės šventė, ir užkvietė visus dalyvauti. (p.j.)

RAŠYTOJO ALGIRO LANDSBERGIO PASKAITOS

Roslyno miestelio biblioteka Long Islande skelbia tris rašytojo Algirdo Landsbergio paskaitas apie kultūrą ir politiką Viudurio bei Rytų Europoje.

Pirmoji paskaita tema: Literatūra totalitarizmo laikais ir jo po — buvo lapkričio 10 d.

Antroji paskaita — Prapildytos tautos — buvusioji sovietinė imperija — bus gruodžio 8 d.

Trečioji paskaita — Buvusios SSSR nerusų literatūros — bus sausio 12 d.

Visos paskaitos vyksta antradieniais 1 val. popiet. Adresas: The Bryant Library, 2 Paper Mill Road, Roslyn, NY. Tel. 516 621-2240.